

Plenarhandling

A8-0295/2017

10.10.2017

BETÄNKANDE

om legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ
(2016/2224(INI))

Utskottet för rättsliga frågor

Föredragande: Virginie Rozière

Föredragande av yttrande (*):
Molly Scott Cato, utskottet för ekonomi och valutafrågor

(*) Associerat utskott – artikel 54 i arbetsordningen

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING.....	20
BILAGA: FÖRTECKNING ÖVER ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR HAR FÅTT INFORMATION FRÅN.....	21
BILAGA: FÖRTECKNING ÖVER ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN AV YTTRANDET HAR TAGIT EMOT SYNPUNKTER FRÅN.....	50
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	66
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	67

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ (2016/2224(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 2,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 11,
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, särskilt artikel 10,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30 av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG,
- med beaktande av sin resolution av den 25 november 2015 om skattebeslut och andra åtgärder av liknande karaktär eller med liknande effekt¹,
- med beaktande av sin resolution av den 6 juli 2016 om skattebeslut och andra åtgärder av liknande karaktär eller med liknande effekt (TAXE 2)²,
- med beaktande av sin resolution av den 23 oktober 2013 om organiserad brottslighet, korruption och penningtvätt: rekommendationer med avseende på de åtgärder och initiativ som ska vidtas³,
- med beaktande av Europarådets parlamentariska församlings resolution 1729 (2010) om

¹ Antagna texter, P8_TA(2015)0408.

² Antagna texter, P8_TA(2016)0310.

³ EUT C 208, 10.6.2016, s. 89.

skydd av visselblåsare,

- med beaktande av Europarådets parlamentariska församlings resolution 2060 (2015) om förbättring av skyddet av visselblåsare,
- med beaktande av sin resolution av den 16 december 2015 med rekommendationer till kommissionen om ökad transparens, samordning och samstämdhet för bolagsbeskattningen i unionen¹,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 juni 2011 om insatser mot korruption på EU:s territorium (COM(2011)0308),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 juli 2016 om ytterligare åtgärder för att öka transparensen och främja bekämpandet av skatteundandragande och skatteflykt (COM(2016)0451),
- med beaktande av G20:s handlingsplan för korruptionsbekämpning och i synnerhet dess riktlinjer för lagstiftning till skydd för visselblåsare,
- med beaktande av OECD:s rapport från mars 2016 *Committing to effective whistleblower protection*,
- med beaktande av Europeiska ombudsmannens beslut om att avsluta sin undersökning på eget initiativ OI/1/2014/PMC om visselblåsning,
- med beaktande av rekommendationen från Europarådets ministerkommitté CM/Rec(2014)7 av den 30 april 2014 om skydd för visselblåsare samt den kortfattade handledningen för genomförandet av en nationell ram från januari 2015,
- med beaktande av Europarådets parlamentariska församlings resolution 2171 (2017) av den 27 juni 2017, som uppmanar de nationella parlamenten att erkänna en rätt till rapportering,
- med beaktande av princip nr 4 i OECD:s rekommendation för ett mer etiskt uppförande i den offentliga förvaltningen (*Recommendation on Improving Ethical Conduct in the Public Service*),
- med beaktande av konventionen om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförhållanden,
- med beaktande av sin resolution av den 14 februari 2017 om visselblåsares roll för skyddet av EU:s ekonomiska intressen²,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor och yttrandena från utskottet för ekonomi och valutafrågor, budgetkontrollutskottet, utskottet för sysselsättning och sociala frågor, utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet,

¹ Antagna texter, P8_TA(2015)0457.

² Antagna texter, P8_TA(2017)0022.

utskottet för kultur och utbildning, utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för konstitutionella frågor (A8-0295/2017), och av följande skäl:

- A. Europeiska unionens mål är respekt för demokratin och rättsstaten och garanterar i detta syfte yttrandefrihet för sina medborgare. Att kunna slå larm om missförhållanden är en grundläggande aspekt av yttrandefriheten och informationsfriheten, som båda fastställs i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, vars efterlevnad och tillämpning garanteras av EU. EU främjar skydd för arbetstagarna och en förbättring av arbetsvillkoren.
- B. Europeiska unionen bidrar till att stärka internationellt samarbete i kampen mot korruption, samtidigt som full respekt för folkrätten, de mänskliga rättigheterna och rättsstaten samt varje lands suveränitet upprätthålls.
- C. Enligt artikel 67.2 i EUF-fördraget har Europeiska unionen behörighet över den gemensamma europeiska asylpolitiken.
- D. Öppenhet och medborgardeltagande tillhör de utvecklingstendenser och utmaningar som demokratierna står inför under 2000-talet.
- E. Alltsedan den ekonomiska krisen, finanskrisen och skuldskrisen inleddes har en rad åtgärder mot skatteflykt och skatteundandragande på internationell nivå antagits. Det behövs ökad transparens på området för finansiella tjänster för att motverka oegentligheter, och några medlemsstater har redan erfarenheter av centrala register för rapportering av konstaterade eller potentiella överträdelse av tillsynsregler på finansområdet. FN antog sin konvention mot korruption 2003¹. Europaparlamentet har inrättat två särskilda utskott och en undersökningskommitté till följd av de olika avslöjandena, och har i flera resolutioner efterlyst skydd för visseblåsare². De initiativ som man redan kommit överens om för att stärka internationellt informationsutbyte i skattefrågor har varit till hjälp, och de olika skatterelaterade läckorna har avslöjat stora mängder viktig information om oegentligheter som inte skulle ha kommit upp till ytan på annat sätt.
- F. Visseblåsare spelar en viktig roll för att avslöja olagligt eller otillbörligt handlande som skadar allmänintresset och våra samhällens funktion. För att göra detta lämnar de ut uppgifter till sin arbetsgivare, myndigheterna eller direkt till allmänheten om handlande som skadar allmänintresset.
- G. Genom att göra detta hjälper de medlemsstaterna och viktiga institutioner samt EU:s organ att förhindra och hantera bland annat alla försök till överträdelse av integritetsprincipen och allt maktmissbruk som hotar eller strider mot folkhälsan och den allmänna säkerheten, den finansiella integriteten, ekonomin, de mänskliga rättigheterna, miljön eller rättsstaten, eller som ökar arbetslösheten, begränsar eller snedvrider den rättvisa konkurrensen och rubbar medborgarnas förtroende för de

¹ https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50027_F.pdf

² Se till exempel parlamentets resolution av den 6 juli 2016 om skattebeslut och andra åtgärder av liknande karaktär eller med liknande effekt (Antagna texter, P8_TA(2016)0310) och parlamentets resolution av den 16 december 2015 med rekommendationer till kommissionen om ökad transparens, samordning och samstämdhet för bolagsbeskattningen i unionen (Antagna texter, P8_TA(2015)0457).

demokratiska institutionerna och processerna på nationell nivå och EU-nivå.

- H. Ett allvarligt problem som EU står inför i dag är korruption, eftersom korruption kan leda till att staterna underlåter att skydda befolkningen, arbetstagarna, rättsstaten och ekonomin, liksom till en försämring av offentliga institutioner och tjänster, den ekonomiska tillväxten och konkurrenskraften på olika områden, vilket i sin tur leder till en förlorad tilltro till de offentliga och privata institutionernas och näringslivets öppenhet och demokratiska ansvarsskyldighet. Korruptionen beräknas kosta EU:s ekonomi 120 miljarder euro årligen eller 1 procent av EU:s BNP.
- I. Samtidigt som de globala ansträngningarna för att bekämpa korruption hittills främst fokuserat på oegentligheter inom den offentliga sektorn, har läckor på senare tid lyft fram den roll som spelas av finansinstitut, konsulter och andra privata företag för att underlätta korruption.
- J. Flera uppmärksammade fall av visseblåsning har visat att allmänheten och de politiska myndigheterna kan få kännedom om information av allmänt intresse, såsom olagligt eller olämpligt handlande eller andra allvarliga missförhållanden i den offentliga och den privata sektorn, tack vare visseblåsarnas insatser. En del av dessa handlingar har sedan blivit föremål för korrigerande åtgärder.
- K. Garantier för konfidentialitet bidrar till att skapa effektivare kanaler för att rapportera bedrägeri, korruption eller andra överträdelser. Mot bakgrund av att informationen är känslig kan misskötsel av konfidentialiteten leda till oönskade informationsläckor och en kränkning av unionens och medlemsstaternas allmänintresse.
- L. Införandet av offentliga register över de verkliga ägarna till trust- och förvaltningsbolag och liknande juridiska konstruktioner samt andra transparensskapande åtgärder för investeringsverktyg kan avskräcka från sådana missförhållanden som visseblåsare brukar lyfta fram.
- M. Garantier för konfidentialitet avseende visseblåsares identitet och de uppgifter de avslöjar bidrar till att skapa effektivare kanaler för att slå larm om bedrägeri, korruption, missförhållanden, försummelse eller andra allvarliga överträdelser. Mot bakgrund av att uppgifterna är känsliga kan misskötsel av konfidentialiteten leda till oönskade informationsläckor och en kränkning av allmänhetens intresse inom unionen. Inom den offentliga sektorn kan man genom att skydda visseblåsare göra det lättare att upptäcka missbruk av offentliga medel, bedrägerier och andra former av gränsöverskridande korruption som är kopplade till nationella intressen eller EU-intressen.
- N. Det är beklagligt att de befintliga kanalerna för formella klagomål avseende multinationella företags misskötsamhet sällan leder till några konkreta påföljder på grund av missförhållanden.
- O. Visseblåsarnas insatser har visat sig vara till nytta på många områden, både i den offentliga och privata sektorn, såsom folkhälsa, beskattning, miljö, konsumentskydd, bekämpning av korruption och diskriminering samt respekt för sociala rättigheter.
- P. Sådana fall bör vara klart och tydligt definierade med utgångspunkt i vilka arbetsuppgifter det handlar om, hur allvarliga missförhållandena är och vilka risker som

föreligger.

- Q. Det är väsentligt att inte överträda gränsen mellan angiveri och visselblåsning. Det handlar inte om att veta allt om alla utan om att urskilja vad som utgör underlåtenhet att skydda demokratin.
- R. I många fall utsätts visselblåsare för repressalier, hot och påtryckningar med syftet att hindra eller avskräcka dem från att slå larm eller straffa dem för att de har slagit larm. Sådana påtryckningar utövas ofta på arbetsplatsen, där visselblåsare som har avslöjat information i allmänhetens intresse inom ramen för sina anställningsförhållanden kan hamna i en svagare position gentemot sina arbetsgivare.
- S. Det har ofta framkommit farhågor om att visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse kan drabbas av fientligheter, trakasserier, hotelser och utfrysning på sin arbetsplats, hinder för framtida sysselsättning samt förlorade försörjningsmöjligheter, och många gånger kan allvarliga hot riktas också mot deras anhöriga och kolleger. Rädsla för vedergällning kan verka avskräckande på visselblåsare och därmed äventyra allmänintresset.
- T. Skyddet av visselblåsare bör garanteras genom lag och stärkas i hela EU, i både den offentliga och den privata sektorn, under förutsättning att de handlar på rimliga grunder. Sådana skyddsmekanismer bör vara välavvägda och garantera fullständig respekt för de utpekade personernas grundläggande och lagstadgade rättigheter, och de bör gälla även för undersökande journalister, som är utsatta när känsliga uppgifter avslöjas och skyddar visselblåsarna genom att åberopa källskyddet.
- U. Skyddet av visselblåsare garanteras inte i tillräcklig utsträckning i ett antal medlemsstater, samtidigt som flera andra har infört avancerade program för att skydda dem. Ofta saknas emellertid konsekvens, varför den erbjudna skyddsnivån är otillräcklig. Den resulterande fragmenteringen av skyddet för visselblåsare i Europa skapar svårigheter för dem när de vill få kännedom om sina rättigheter och ta reda på hur man slår larm, liksom ett oklart rättsläge, särskilt i gränsöverskridande situationer.
- V. I vissa medlemsstater saknas en allmän vilja att anta och tillämpa lagstiftning för att skydda visselblåsares rättigheter, även om det i dessa stater finns en skyldighet att anmäla och beivra korruption, bedrägerier och andra brott.
- W. Europeiska ombudsmannen har en tydlig behörighet att undersöka klagomål från EU-medborgare om administrativa missförhållanden inom EU-institutionerna, men har i sig ingen funktion i skyddet av visselblåsare.
- X. Mycket ofta är visselblåsningen inte begränsad till rent ekonomiska och finansiella frågor. Avsaknad av tillräckligt skydd kan göra att potentiella visselblåsare avskräcks från att rapportera försummelser för att slippa riskera repressalier och/eller hämndaktioner. Enligt rapporter från OECD hade 86 procent av företagen 2015 ett system för rapportering av misstänkta fall av allvarliga tjänstefel, men över en tredjedel av dem hade inte någon skriftlig policy för att skydda visselblåsare från repressalier, eller också kände de inte till om det fanns någon sådan policy. Flera visselblåsare som har avslöjat oegentligheter, tjänstefel eller olaglig verksamhet av ekonomisk eller finansiell natur har åtalats. Personer som delar eller röjer information i allmänhetens

intresse utsätts ofta, tillsammans med sina familjemedlemmar och kolleger, för repressalier, vilket ibland kan innebära slutet på deras karriär. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har en fast rättspraxis när det gäller visseblåsare, men skyddet av visseblåsare bör garanteras genom lagstiftning. Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna garanterar yttrandefrihet och rätten till god förvaltning.

- Y. Skyddet av visseblåsare i EU bör inte begränsas till endast europeiska fall, utan bör även gälla i internationella fall.
- Z. Arbetsplatser måste verka för en arbetsmiljö där människor känner sig trygga att ta upp farhågor om potentiella missförhållanden, såsom fel och brister, försummelse, vanskötsel, bedrägerier och olagliga handlingar. Det är ytterst viktigt att främja en kultur som gör att människor känner att de kan ta upp frågor utan rädsla för repressalier som kan påverka deras aktuella och framtida sysselsättningsituation.
- AA. I många länder, i synnerhet inom den privata sektorn, omfattas de anställda av krav på konfidentiell behandling av vissa uppgifter, vilket kan leda till att visseblåsare kan bli föremål för disciplinära åtgärder om de rapporterar till instanser utanför sina anställningsförhållanden.
- AB. Enligt en studie av OECD hade över en tredjedel av organisationerna med en rapporteringsmekanism ingen skriftlig policy för att skydda visseblåsare från repressalier, eller också kände de inte till om det fanns någon sådan policy.
- AC. I EU-lagstiftningen föreskrivs redan vissa regler för att skydda visseblåsare från vissa former av vedergällning på olika områden, men kommissionen har ännu inte föreslagit lämpliga lagstiftningsåtgärder för ett effektivt och enhetligt skydd för visseblåsare och deras rättigheter i EU.
- AD. Alla EU-institutioner är sedan den 1 januari 2014 skyldiga att införa interna bestämmelser för skydd av visseblåsare som är tjänstemän hos EU-institutionerna, i enlighet med artiklarna 22a, 22b och 22c i tjänsteföreskrifterna.
- AE. Europaparlamentet har vid upprepade tillfällen uppmanat till övergripande åtgärder för skydd av visseblåsare i unionen.
- AF. I sina resolutioner av den 23 oktober 2013 om organiserad brottslighet, korruption och penningtvätt: rekommendationer med avseende på de åtgärder och initiativ som ska vidtas, av den 25 november 2015 om skattebeslut och andra åtgärder av liknande karaktär eller med liknande effekt, av den 16 december 2015 om ökad transparens, samordning och samstämdhet för bolagsbeskattningen i unionen samt av den 14 februari 2017 om visseblåsares roll för skyddet av EU:s ekonomiska intressen uppmanade parlamentet kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsförslag om ett verkningsfullt och heltäckande europeiskt skyddsprogram för visseblåsare som skyddar dem som rapporterar misstänkt bedrägeri eller olaglig verksamhet som påverkar allmänhetens intresse eller Europeiska unionens ekonomiska intressen.
- AG. Varje tredjelandsmedborgare som av Europeiska unionen eller en av dess medlemsstater har erkänts som visseblåsare bör omfattas av alla tillämpliga skyddsåtgärder om han

eller hon, inom eller utanför ramarna för sina arbetsuppgifter, har fått kännedom och avslöjat olagliga handlingar eller spioneri som utförts av ett tredjeland eller ett nationellt eller multinationellt företag och som skadar en stat, en nation eller en medborgare i unionen och därmed förtäckt äventyrar statens sammanhållning, den nationella säkerheten eller kollektiva eller individuella friheter.

- AH. Sedan den 1 juli 2014 har nästan alla europeiska institutioner och organ införlivat åtgärder för att skydda visselblåsare i sina interna arbetsordningar, i enlighet med kraven i artiklarna 22b och 22c i tjänsteföreskrifterna.
- AI. Numera finns väletablerade principer från internationella organisationer, såsom Europarådet och OECD, liksom en fast rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.
- AJ. Vikten av att skydda visselblåsare har erkänts av alla större internationella instrument för korruptionsbekämpning, och normer för visselblåsning har fastställts i FN:s konvention mot korruption, Europarådets rekommendation CM/Rec(2014)7 och 2009 års OECD-rekommendation mot mutor.
- AK. Det är mycket viktigt att det utan dröjsmål införs ett övergripande och heltäckande regelverk, som genom att fastställa rättigheter och skyldigheter effektivt skyddar visselblåsare i samtliga EU-medlemsstater och inom EU:s institutioner, myndigheter och organ.

Visselblåsarnas roll och behovet att skydda dem

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att – efter att ha genomfört en bedömning av en lämplig rättslig grund som gör det möjligt för EU att vidta ytterligare åtgärder – före utgången av detta år lägga fram ett övergripande lagstiftningsförslag om ett övergripande gemensamt regelverk som garanterar en hög skyddsnivå över hela linjen i både den offentliga och den privata sektorn samt i nationella och europeiska institutioner, däribland relevanta nationella och europeiska organ, kontor och byråer, för visselblåsare inom EU, med beaktande av de nationella förhållandena och utan att begränsa medlemsstaternas möjlighet att vidta ytterligare åtgärder. Parlamentet understryker att det i dag finns flera möjliga rättsliga grunder för unionen att agera på området. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga dessa möjligheter i syfte att föreslå en bred, sammanhållen och ändamålsenlig mekanism. Parlamentet påminner kommissionen om den doktrin om begreppet underförstådda befogenheter som domstolen utvecklat på grundval av tidigare rättspraxis och som medger tillämpning av flera rättsliga grunder.
2. Europaparlamentet betonar att det är orimligt och oroande att medborgare och journalister blir föremål för åtal i stället för att få rättsligt skydd när de lämnar ut uppgifter i allmänhetens intresse, däribland uppgifter om misstänkt tjänstefel, missförhållanden, bedrägerier eller olaglig verksamhet, särskilt när det gäller handlingar som strider mot EU:s grundläggande principer, såsom skatteundandragande, skattebedrägeri och penningtvätt.
3. Europaparlamentet föreslår att internationella avtal om finansiella tjänster, beskattning och konkurrens bör innehålla bestämmelser om skydd för visselblåsare.

4. Europaparlamentet framhåller behovet av ett tydligt rättsläge när det gäller bestämmelser om skydd för visselblåsare, eftersom en fortsatt brist på tydlighet och ett uppsplittrat tillvägagångssätt avskräcker potentiella visselblåsare från att träda fram. Parlamentet påpekar därför att ett tydligt förfarande för korrekt behandling av avslöjanden och ett effektivt skydd för visselblåsare bör införas i den relevanta EU-lagstiftningen.
5. Europaparlamentet påminner om att man i varje form av framtida regelverk bör ta hänsyn till de bestämmelser, rättigheter och skyldigheter som påverkar och reglerar sysselsättningsområdet. Parlamentet betonar även att detta bör ske i samråd med arbetsmarknadens parter och i överensstämmelse med gällande kollektivavtal.
6. Europaparlamentet vill att denna lagstiftning ska innebära att företag som bevisligen vidtar repressalier mot visselblåsare inte får ta del av medel från EU:s fonder eller ingå avtal med den offentliga förvaltningen.
7. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att ta fram riktmärken och indikatorer för en visselblåsarpolicy i både den offentliga och den privata sektorn.
8. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att beakta artikel 33 i FN-konventionen mot korruption, genom att betona visselblåsarnas roll för att förebygga och bekämpa korruption.
9. Europaparlamentet beklagar att bara ett fåtal medlemsstater har infört tillräckligt långtgående system för skydd av visselblåsare. Parlamentet uppmanar de medlemsstater som ännu inte har antagit sådana system eller principer för detta i sin nationella lagstiftning att göra det snarast möjligt.
10. Europaparlamentet framhåller behovet av ett större fokus på affärsetik i läroplaner för studier i företagsekonomi och liknande ämnen.
11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU-institutionerna att verka för en kultur där visselblåsares viktiga roll i samhället erkänns, bland annat genom medvetandehöjande kampanjer. Parlamentet uppmanar i synnerhet kommissionen att lägga fram en övergripande plan i denna fråga. Det är nödvändigt att verka för en etisk kultur i den offentliga sektorn och på arbetsplatser för att i samarbete med fackföreningar framhålla vikten av att öka de anställdas medvetenhet om befintliga regelverk för visselblåsning.
12. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att övervaka medlemsstaternas bestämmelser om visselblåsare i syfte att underlätta utbyte av bästa praxis, vilket kommer att bidra till ett effektivare skydd för visselblåsare på nationell nivå.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla en övergripande plan för att avskräcka från överföring av tillgångar till tredjeländer där korrupta personer kan behålla sin anonymitet.
14. Europaparlamentet definierar visselblåsare som varje person som i allmänhetens intresse, även ett europeiskt allmänintresse, slår larm om eller lämnar ut uppgifter om en

handling som är olaglig eller otillåten, som innebär ett hot eller en skada eller som undergräver eller äventyrar allmänintresset – vanligen, men inte alltid, inom ramen för personens anställningsförhållande, vare sig det sker inom den offentliga eller privata sektorn, inom ramen för ett avtalsförhållande eller i samband med facklig verksamhet eller föreningsverksamhet. Parlamentet betonar att detta omfattar personer som inte arbetar i ett traditionellt förhållande mellan anställd och arbetsgivare – såsom konsulter, leverantörer, praktikanter, volontärer, studerande arbetstagare samt tillfälligt och tidigare anställda – som förfogar över bevis på sådana handlingar med rimliga skäl att tro att de rapporterade uppgifterna är riktiga.

15. Europaparlamentet anser att personer som faller utanför det klassiska förhållandet mellan arbetsgivare och anställd, såsom konsulter, entreprenörer, praktikanter, volontärer, studerande, tillfälligt eller tidigare anställda samt medborgare i allmänhet även bör ges tillgång till rapporteringskanaler och lämpligt skydd när de avslöjar uppgifter om en olaglig eller otillåten handling eller en handling som skadar allmänintresset.
16. Europaparlamentet anser att det behövs en tydlig lösning för visselblåsare som arbetar i företag som är registrerade i EU men är baserade utanför unionen.
17. Europaparlamentet anser att en handling som skadar allmänintresset omfattar, men inte är begränsat till, korruption, brott, överträdelser av rättsliga förpliktelser, missförhållanden inom rättsväsendet, maktmissbruk, intressekonflikter, olaglig användning av offentliga medel, överskridande av befogenheter, olagliga penningflöden, hot mot miljön, folkhälsan, den allmänna säkerheten, den nationella och globala säkerheten och skyddet av den personliga integriteten och personuppgifter, skatteflykt, angrepp på konsumenträttigheter, arbetstagares rättigheter och andra sociala rättigheter samt kränkningar av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, liksom handlingar som begås för att dölja någon av dessa överträdelser.
18. Europaparlamentet anser att allmänhetens intresse bör väga tyngre än det privata eller ekonomiska värdet av de röjda uppgifterna och att det bör vara möjligt att röja uppgifter om allvarliga hot mot allmänintresset även när uppgifterna är rättsligt skyddade. Parlamentet menar dock att särskilda förfaranden bör gälla för uppgifter som rör respekten för yrkesetiska regler och sekretessbelagda uppgifter som rör nationell säkerhet och försvar. I sådana fall bör rapporteringen ske till en behörig myndighet.
19. Europaparlamentet understryker att ett effektivt skydd av visselblåsare alltid måste kunna garanteras, även om avslöjandet inte avser olagliga handlingar, när syftet med avslöjandet är att undvika en möjlig skada för allmänintresset.
20. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna måste följa Europarådets rekommendationer om skydd för visselblåsare.
21. Europaparlamentet betonar att visselblåsarnas roll för att avslöja allvarliga angrepp på allmänintresset har bevisat sin betydelse vid många tillfällen under en rad år och att de bidrar till demokrati, insyn i politiken och ekonomin och offentlig information, och att de bör erkännas som nödvändiga för att förhindra otillåtna handlingar. Parlamentet understryker att visselblåsare har visat sig vara en avgörande tillgång för undersökande journalistik och för en oberoende press. Att källskyddet garanteras är grundläggande för

pressfriheten. Medlemsstaterna uppmanas att säkerställa ett verkningsfullt skydd för journalisternas rätt att inte avslöja en källas identitet. Parlamentet anser att journalister också är utsatta och därför bör åtnjuta rättsligt skydd.

22. Europaparlamentet noterar att vissa medlemsstater under de senaste åren har vidtagit åtgärder för att stärka visselblåsarnas rättigheter. Parlamentet beklagar dock djupt att visselblåsare fortsätter att riskera civil- och straffrättsliga förfaranden i flera medlemsstater, särskilt där som medlen för deras försvar, stöd och skydd är ineffektiva, otillräckliga eller helt saknas. Parlamentet påpekar att skillnaderna mellan medlemsstaterna dessutom leder till ett oklart rättsläge, *forum shopping* och risk för orättvis behandling.
23. Europaparlamentet fastslår att skyddet för visselblåsare är avgörande för en korrekt tillämpning av unionens befogenheter.
24. Europaparlamentet anser att bristen på lämpligt skydd för visselblåsare får negativa följder för skyddet av EU:s ekonomiska intressen.
25. Europaparlamentet anser att heltäckande rättsliga bestämmelser om skydd för visselblåsare främjar en kultur där man vågar säga ifrån och att visselblåsning därför bör lyftas fram som ett tecken på samhällsansvar. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna och EU-institutionerna att främja visselblåsarnas positiva roll och uppmärksamma de allvarliga problemen med deras ofta utsatta och försvarslösa ställning, särskilt genom informations- och skyddskampanjer samt kommunikations- och utbildningsinsatser. Parlamentet rekommenderar i synnerhet kommissionen att lägga fram en övergripande plan i denna fråga. Parlamentet efterlyser i detta sammanhang en webbplats där användbar information om skydd för visselblåsare bör tillhandahållas och klagomål kan lämnas in. Parlamentet betonar att denna webbplats bör vara lättillgänglig för allmänheten och garantera anonymitet för de personer som använder den.
26. Europaparlamentet efterlyser åtgärder – framför allt från politikernas, arbetsgivarnas och mediernas sida – för att förändra allmänhetens bild av visselblåsare genom att framhålla dessas positiva roll som en mekanism för tidig varning, som ett avskräckande medel för upptäckt och förebyggande av missförhållanden och korruption och som en mekanism för ansvarsutkrävande som möjliggör offentlig granskning av myndigheter och företag.
27. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vara proaktiva i främjandet av en öppen kultur på arbetsplatsen, både inom den offentliga och den privata sektorn, som gör det möjligt för organisationer eller företag att respektera stränga etiska normer och ger anställda modet att slå larm om missförhållanden, och således gör att åtgärder kan vidtas för att förhindra eller åtgärda varje hot eller skada.
28. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att regelbundet utvärdera effekten för de åtgärder de vidtar, med beaktande av den allmänna opinionen avseende visselblåsare och rapporter om missförhållanden, resultaten från sektorsövergripande undersökningar av höga tjänstemän som ansvarar för att ta emot och behandla sådana rapporter samt resultaten från oberoende studier om visselblåsning på arbetsplatsen.

29. Europaparlamentet uppmuntrar de medlemsstater som ännu inte antagit lagstiftning om visselblåsning att göra detta inom den närmaste framtiden, och uppmanar kommissionen att överväga att inrätta en plattform som gör det möjligt att utbyta bästa metoder på området, inte bara mellan medlemsstaterna utan även med tredjeländer.
30. Europaparlamentet betonar vikten av forskning och utbyte av bästa praxis för att främja ett bättre skydd för visselblåsare på EU-nivå.
31. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen Europeiska revisionsrätten och Europeiska ombudsmannens kontor att senast i slutet av 2017 offentliggöra följande: 1) Särskilda rapporter som innehåller statistik och en tydlig redogörelse av fall av missförhållanden på arbetsplatsen som identifierats inom EU:s institutioner, företag, föreningar, organisationer och andra organ som är registrerade i unionen. 2) Uppföljning av berörda institutioner när det gäller de fall som avslöjats, med utgångspunkt i kommissionens aktuella riktlinjer och bestämmelser. 3) Resultatet av varje utredning som inletts till följd av den information som lämnats av visselblåsare. 4) De åtgärder som planeras i varje enskilt fall för att skydda visselblåsarna.

Rapporteringsmekanism

32. Europaparlamentet konstaterar att bristen på tydligt identifierade medel för skydd och säker rapportering samt en eventuellt utebliven uppföljning utgör ett hinder för visselblåsarnas verksamhet, kan avhålla dem från att slå larm om missförhållanden och leda till att vissa visselblåsare förblir tysta. Parlamentet är bekymrat över de repressalier och påtryckningar som visselblåsare utsätts för när de vänder sig till fel person eller fel enhet inom sin organisation.
33. Europaparlamentet anser det nödvändigt att införa ett konsekvent, trovärdigt och tillförlitligt system som gör det möjligt att slå larm internt inom organisationen, till behöriga myndigheter och utanför organisationen. Parlamentet anser att ett sådant system skulle underlätta bedömningen av trovärdigheten och giltigheten när det gäller uppgifter som lämnas in inom ramen för systemet.
34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överväga ett system som gör det möjligt att slå larm inom och utanför organisationen. För att åstadkomma detta bör tydliga, rättvisa och jämlika förfaranden inrättas som garanterar fullständig respekt för både visselblåsarens och den utpekade personens grundläggande och lagstadgade rättigheter. Parlamentet anser att arbetsgivare bör uppmuntras att införa rutiner för att slå larm internt och att det inom varje organisation bör finnas en oberoende och opartisk person eller enhet som ansvarar för att samla in rapporter från visselblåsare. Parlamentet anser att arbetstagarnas företrädare bör delta i tillsättningen av denna funktion. Parlamentet understryker att den som tar emot larmet bör följa upp alla inlämnade uppgifter på lämpligt sätt och hålla visselblåsaren informerad om uppföljningen inom rimlig tid.
35. Europaparlamentet anser att varje organisation bör införa tydliga rapporteringsvägar som gör det möjligt för visselblåsare att slå larm inom sin organisation. Parlamentet understryker att varje anställd bör informeras om det relevanta rapporteringsförfarandet, som bör garantera konfidentialitet och behandling av larmet inom rimlig tid. Parlamentet understryker att visselblåsare även fortsättningsvis måste ha möjlighet att

vända sig till lämpliga offentliga myndigheter, icke-statliga organisationer eller medier, särskilt om ett gynnsamt svar från den egna organisationen uteblir, om det uppenbart skulle äventyra en effektiv rapportering att slå larm internt eller till de behöriga myndigheterna, eller om visselblåsaren är under hot eller måste lämna uppgifterna omedelbart.

36. Europaparlamentet påminner om allmänhetens rätt att informeras om allt handlande som kan skada allmänintresset, och understryker i detta avseende att en visselblåsare alltid bör kunna offentliggöra uppgifter om en olaglig eller otillåten handling eller en handling som skadar allmänintresset.
37. Europaparlamentet påminner om att det i denna resolution också uppmanar EU:s institutioner att, i samarbete med alla berörda nationella myndigheter, införa och vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda informationskällors konfidentialitet, och efterlyser därför en kontrollerad webbplats där klagomål kan lämnas in på ett strikt konfidentiellt sätt.
38. Europaparlamentet anser att rapportering utanför organisationen, även direkt till allmänheten, utan en föregående intern fas inte utgör skäl till ogiltigförklaring av rapporten, åtal eller att vägra någon skydd. Parlamentet anser att detta skydd bör beviljas oberoende av den valda rapporteringsvägen och på grundval av de avslöjade uppgifterna och att visselblåsaren hade rimliga skäl att tro att de var riktiga.

Skydd vid rapportering

39. Europaparlamentet är bekymrat över de risker som visselblåsare löper på arbetsplatsen, särskilt risken för direkta eller indirekta repressalier från arbetsgivarens sida och från personer som arbetar för eller på uppdrag av denne. Sådana repressalier tar sig ofta uttryck i utfrysning, en långsammare eller stoppad karriärutveckling eller till och med uppsägning, liksom mobbning. Parlamentet betonar att repressalier bromsar visselblåsarnas insatser och anser det nödvändigt att införa skyddsåtgärder mot repressalier. Repressalier bör straffbeläggas och bli föremål för verksamma påföljder. Så snart en person har erkänts som en visselblåsare bör åtgärder vidtas för att skydda honom eller henne, i syfte att få slut på eventuella vedergällningsåtgärder mot honom eller henne samt att bevilja visselblåsaren full ersättning för den skada som lidits. Parlamentet anser att dessa bestämmelser bör ingå i kommissionens förslag till ett övergripande direktiv om visselblåsarskydd.
40. Europaparlamentet anser att visselblåsare bör ha möjlighet att ansöka om interimistiska åtgärder för att förhindra repressalier som avskedande, till dess att det finns ett officiellt resultat av eventuella administrativa eller rättsliga förfaranden eller andra förfaranden.
41. Europaparlamentet betonar att inget anställningsförhållande bör begränsa en persons rätt till yttrandefrihet och att ingen bör diskrimineras för att ha utövat denna rättighet.
42. Europaparlamentet påminner om att man i varje form av framtida regelverk bör ta hänsyn till de bestämmelser, rättigheter och skyldigheter som påverkar och reglerar sysselsättningsområdet. Parlamentet betonar vidare att detta bör ske med deltagande av arbetsmarknadens parter och i överensstämmelse med gällande kollektivavtal.

43. Europaparlamentet betonar att visselblåsare och deras familjemedlemmar samt alla som bistår dem och vars liv eller säkerhet är i fara måste ha rätt till adekvat och verkkningsfullt skydd för sin fysiska, moraliska och sociala integritet och sin försörjning genom att beviljas högsta möjliga nivå av konfidentialitet.
44. Europaparlamentet anser att dessa skyddsåtgärder ska tillämpas även när visselblåsaren rapporterar om handlingar som rör medlemsstaterna.
45. Europaparlamentet noterar att undersökande journalister och journalister inom den oberoende pressen i många fall utövar ett yrke där de ensam möter många påtryckningar och att de därför måste skyddas mot alla skrämselförsök.
46. Europaparlamentet föreslår att interimistiska åtgärder i väntan på resultatet av civilrättsliga förfaranden bör finnas tillgängliga för personer som har utsatts för repressalier för att de slagit larm eller lämnat ut uppgifter i allmänhetens intresse, i synnerhet om en person förlorat sitt arbete.
47. Europaparlamentet fördömer bruket av munkavlar, som innebär att man vidtar eller hotar att vidta rättsliga åtgärder mot en visselblåsare inte i syfte att söka rättvisa, utan i stället att driva personen till självcensur eller ekonomisk, moralisk och psykologisk utmattning. Parlamentet anser att sådant rättegångsmissbruk bör bli föremål för straffrättsliga påföljder och sanktioner.
48. Europaparlamentet påpekar de risker för straffrättsliga och civilrättsliga förfaranden som visselblåsarna löper. Parlamentet betonar att de ofta utgör den svagare parten vid en rättegång. Vid påstådda vedergällningsåtgärder mot visselblåsaren anser parlamentet därför att det måste vara upp till arbetsgivaren att bevisa att åtgärderna saknar koppling till visselblåsarens verksamhet. Parlamentet anser att skyddet för visselblåsare bör beviljas på grundval av de röjda uppgifterna och inte visselblåsarens avsikter. Parlamentet betonar dock att visselblåsaren måste ha trott att de uppgifter som lämnades var riktiga. Konfidentialitet bör garanteras under hela förfarandet och visselblåsarens identitet får inte avslöjas utan dennes samtycke. Parlamentet understryker att utlämnande av visselblåsarnas identitet utan deras samtycke bör bli föremål för straffrättsliga påföljder och sanktioner.
49. Europaparlamentet anser att visselblåsare inte bör bli föremål för straffrättsliga eller civilrättsliga åtgärder eller administrativa eller disciplinära påföljder för att de har slagit larm.
50. Europaparlamentet anser att en möjlighet för visselblåsare att slå larm anonymt kan uppmuntra dem att lämna ut uppgifter som de annars inte skulle ha delat. Parlamentet betonar i detta sammanhang att tydliga regler bör införas för möjligheter till anonym rapportering till det nationella eller europeiska oberoende organet med ansvar för att samla in rapporter, kontrollera deras trovärdighet, följa upp reaktionerna och ge vägledning till visselblåsare, även i den digitala miljön, med angivande av de exakta fall där det är möjligt att rapportera anonymt. Visselblåsarens identitet och alla uppgifter som gör att hans eller hennes identitet kan röjas får inte avslöjas utan visselblåsarens samtycke. Parlamentet anser att allt åsidosättande av anonymiteten bör bli föremål för påföljder.

51. Europaparlamentet betonar att ingen bör förlora sitt skydd bara för att man har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna eller för att det upplevda hotet mot allmänintresset inte blev verklighet, under förutsättning att personen i fråga vid tidpunkten för rapporteringen hade rimliga skäl att tro på uppgifternas riktighet. I händelse av falska anklagelser bör de ansvariga ställas till svars och inte åtnjuta det skydd som erbjuds visselblåsare. Parlamentet betonar att alla personer som lider skada, vare sig direkt eller indirekt, av inlämnande eller röjande av oriktiga eller vilseledande uppgifter bör få rätt att söka effektiva rättsmedel mot illasinnad eller ogrundad rapportering.
52. Europaparlamentet påminner om vikten av att ta fram instrument för att förbjuda varje form av repressalier, oavsett om det rör sig om passivt avskedande eller passiva åtgärder. Parlamentet uppmanar kraftfullt medlemsstaterna att avstå från att betrakta visselblåsares agerande som brottsligt när dessa röjer uppgifter om olagliga eller otillåtna handlingar eller handlingar som skadar eller äventyrar allmänintresset.
53. Europaparlamentet påminner om att den gällande EU-lagstiftningen under alla omständigheter måste tillämpas korrekt av såväl EU:s institutioner som medlemsstaterna, och att den bör tolkas på ett sätt som ger visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse bästa möjliga skydd. Parlamentet betonar att visselblåsarskydd redan har erkänts som en viktig mekanism för att säkerställa en ändamålsenlig tillämpning av EU-lagstiftningen. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att avkriminalisera visselblåsares förehavanden när dessa avslöjar uppgifter i allmänhetens intresse.

Stöd för visselblåsare

54. Europaparlamentet betonar den roll som myndigheter, fackföreningar och organisationer i det civila samhället spelar för att stödja och hjälpa visselblåsare i deras förehavanden inom sin organisation.
55. Europaparlamentet betonar att visselblåsare och de personer som hjälper dem utöver de arbetslivsrelaterade riskerna utsätts för personliga, psykologiska, sociala och ekonomiska risker. Vid behov bör psykologiskt stöd tillhandahållas, specialiserad rätts hjälp beviljas visselblåsare som begär detta och saknar tillräckliga medel samt socialt och ekonomiskt stöd erbjudas visselblåsare som uttrycker ett motiverat behov, som en skyddsåtgärd om civilrättsliga eller straffrättsliga förfaranden inleds mot en visselblåsare, i enlighet med nationell lagstiftning och praxis. Parlamentet tillägger att ersättning bör erbjudas, oavsett vilken typ av skada som visselblåsaren lidit till följd av sin verksamhet.
56. Europaparlamentet konstaterar i detta avseende att Europeiska ombudsmannen har meddelat parlamentet sin beredskap att undersöka möjligheten att inrätta ett sådant organ i inom ombudsmannakontoret, och uppmanar kraftfullt kommissionen att undersöka möjligheten att anförtro ombudsmannen, som redan har behörighet att utreda klagomål om missförhållanden inom EU:s institutioner, dessa uppgifter.
57. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU-institutionerna att i samarbete med alla relevanta myndigheter införa och vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda informationskällors konfidentialitet i syfte att förhindra varje slag av diskriminering och

hot, att skapa transparenta kanaler för uppgiftslämnande, att inrätta oberoende nationella och europeiska myndigheter till skydd för visselblåsare samt överväga möjligheten att förse dessa myndigheter med särskilda medel för att stödja visselblåsare. Parlamentet vill också att en centraliserad europeisk myndighet inrättas för ett effektivt skydd för visselblåsare och de personer som hjälper dem, baserat på den redan befintliga modellen med systemet med myndigheter som ansvarar för uppgiftsskydd.

58. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla verktyg inriktade på att ge skydd mot omotiverade åtal, ekonomiska sanktioner och diskriminering, så att åtgärderna blir verkningfulla. Parlamentet föreslår att det ska inrättas nationella fonder eller en europeisk fond, som delvis finansieras av medel som återvunnits eller intäkter från böter, för att ge lämpligt ekonomiskt stöd till visselblåsare i EU.
59. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta oberoende organ med tillräckliga budgetresurser, passande kompetens och lämpliga specialister, med ansvar för att samla in rapporter, kontrollera deras trovärdighet, följa upp reaktionerna och ge vägledning till visselblåsare, särskilt i avsaknad av en positiv reaktion från deras organisation, samt visa dem var lämplig ekonomisk hjälp finns att få, särskilt i gränsöverskridande situationer eller i fall som direkt involverar medlemsstater eller EU-institutionerna. Parlamentet föreslår att organet offentliggör en årsrapport om mottagna larm och hur de har behandlats, samtidigt som kravet på sekretess rörande eventuellt pågående utredningar respekteras.
60. Europaparlamentet betonar att kostnadsfri tillgång till information och konfidentiella råd bör övervägas för personer som överväger att lämna ut uppgifter i allmänhetens intresse eller avslöja olagliga eller otillåtna handlingar som skadar eller äventyrar allmänintresset. Parlamentet anser att strukturer som kan tillhandahålla sådan information och sådan rådgivning bör identifieras och att allmänheten bör ges möjlighet att kontakta dem.
61. Europaparlamentet insisterar på att det, utöver alla de skyddsåtgärder som visselblåsare kan beviljas, även är nödvändigt att garantera dessa visselblåsare att de tas emot, får ett boende och skyddas i en medlemsstat som inte har en utlämningskonvention med det land som har gjort sig skyldigt till handlingarna. Parlamentet uppmanar kommissionen att, i fråga om utlämningskonventioner med Europeiska unionen och ett tredjeland som gjort sig skyldigt till olagliga handlingar, genom tillämpning av artikel 67.2 i EUF-fördraget om den europeiska asylpolitiken agera inom ramen för sina befogenheter och vidta alla nödvändiga säkerhetsåtgärder för särskilt utsatta visselblåsare som riskerar allvarliga repressalier i de länder där de har avslöjat olagliga handlingar eller bedrägerier.
62. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå inrättandet av ett liknande organ på EU-nivå med tillräckliga budgetresurser, adekvat kompetens och lämpliga specialister, med ansvar för att samordna medlemsstaternas insatser, särskilt i gränsöverskridande situationer. Parlamentet anser att detta europeiska organ även bör kunna samla in rapporter, kontrollera deras trovärdighet, utfärda bindande rekommendationer och vägleda visselblåsare om reaktionen från medlemsstaten eller nationella organ uppenbarligen inte är tillfredsställande. Parlamentet föreslår att organet offentliggör en årsrapport om mottagna larm och hur de har behandlats, samtidigt som

kravet på sekretess rörande eventuellt pågående utredningar respekteras. Parlamentet anser att Europeiska ombudsmannens mandat skulle kunna utökas för att fylla denna funktion.

63. Så snart ett larm erkänts som allvarligt bör det utredas på vederbörligt sätt och följas av lämpliga åtgärder. Europaparlamentet understryker att visselblåsaren bör ges möjlighet att under utredningen klargöra sitt klagomål och lämna kompletterande uppgifter eller bevis.
64. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att ta fram uppgifter om och riktmärken och indikatorer för en visselblåsarpolicy i både den offentliga och den privata sektorn.
65. Europaparlamentet begär att den kommande översynen av Europeiska tillsynsmyndigheten ska medföra en anpassning av myndigheternas befogenheter och förfaranden när det gäller skydd för visselblåsare.
66. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att agera med anledning av ombudsmannens rapport av den 24 juli 2014 om undersökningen på eget initiativ, i enlighet med artikel 22c i de nya tjänsteföreskrifterna, där samtliga EU-organ rekommenderas att anta etiska varningsmekanismer och en rättslig ram som direkt bygger på de interna bestämmelserna för ombudsmannens kontor. Parlamentet upprepar sin egen beslutsamhet att göra detta.
67. Europaparlamentet anser att visselblåsare även bör ha rätt att granska och kommentera resultaten av en utredning som bygger på det som de har avslöjat.
68. Europaparlamentet uppmanar EU:s institutioner och andra EU-organ att föregå med exempel och utan dröjsmål tillämpa de riktlinjer som utarbetats av Europeiska ombudsmannen. Parlamentet uppmanar kommissionen att, både för egen räkning och för andra EU-organ, fullständigt genomföra sina egna riktlinjer för skydd av visselblåsare i enlighet med kommissionens tjänsteföreskrifter 2012. Parlamentet uppmanar kommissionen att på ett effektivt sätt samarbeta och samordna ansträngningarna med andra institutioner, inbegripet Europeiska åklagarmyndigheten, för att skydda visselblåsare.
69. Europaparlamentet påpekar behovet av ett bättre system för rapportering om företags oegentligheter, som kompletterar och strävar efter att förbättra effektiviteten i de nuvarande nationella kontaktpunkterna för OECD:s riktlinjer för multinationella företag.
70. Europaparlamentet betonar att de frågor som visselblåsare tar upp bör utredas oberoende och inom kortast möjliga tid, vilket även skyddar rättigheterna för de personer som kan vara inblandade i ett avslöjande. Parlamentet understryker att både visselblåsaren och alla andra personer som påverkas av ett avslöjande bör få inkomma med ytterligare argument och bevis under hela utredningen, och att de bör hållas informerade om hanteringen av avslöjandet.
71. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen till slut har infört en kanal där visselblåsare kan slå larm om eller avslöja information om konkurrens- och

kartellöverenskommelser, men insisterar på behovet att förenkla förfarandena och på att det inte bör finnas ett alltför stort antal kanaler.

72. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Under flera år har visselblåsares avgörande roll i avslöjandet av allvarliga brott mot allmänintresset lyfts fram genom en rad skandaler inom så olika områden som skyddet för folkhälsan, miljö och skatteflykt. I dag tycks skydd för visselblåsare vara ett av de bästa sätten att skydda allmänintresset och uppmuntra till etiskt och ansvarsfullt beteende i offentliga och privata institutioner. De skydd som, i förekommande fall, erbjuds är dock fortfarande till stor del otillräckliga och alltför fragmenterade för att erbjuda en enhetlig ram inom EU, vars åtgärder för närvarande är begränsade till sektorsskydd.

Föredraganden anser att EU bör agera genom ett övergripande lagstiftningsinstrument i enlighet med sina mål om demokrati, åsiktsmångfald och yttrandefrihet. Flera möjliga rättsliga grunder står till buds för kommissionen för att föreslå ett sådant instrument, och kommissionen bör därför fortsätta i denna riktning så snart som möjligt.

Många internationella normer har redan utvecklats till skydd för visselblåsare. EU:s lagstiftning bör därför baseras på dessa. Enligt dessa normer bör definitionen av visselblåsare vara tillräckligt bred för att omfatta ett maximalt antal situationer och därmed skydda de anställda i både den privata och den offentliga sektorn, men även konsulter och egenföretagare. Dessutom kan den inte vara begränsad till rapporter om handlingar som strider mot lagen utan bör även omfatta avslöjande av skada för allmänintresset. Tydliga rapporteringsmekanismer bör införas i organisationer för att möjliggöra internrapportering. Det kan dock inte vara det enda sättet. Att slå larm till en oberoende institution eller till allmänheten måste också vara tillåtet. På EU-nivå bör ett organ inrättas som är särskilt inriktat på råd, vägledning och mottagning av larm om missförhållanden.

För att på bästa sätt skydda människor som bestämmer sig för att slå larm bör skydd av konfidentialitet garanteras, och en omvänd bevisbörda bör införas. Ett ekonomiskt och psykologiskt stöd samt ersättning för skadan skulle slutligen komplettera bestämmelserna, samtidigt som effektiva påföljder bör införas mot personer som försöker hindra visselblåsaren från att säga ifrån.

BILAGA: FÖRTECKNING ÖVER ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR FÅTT INFORMATION FRÅN

Denna förteckning har upprättats helt på frivillig grund och uteslutande på föredragandens ansvar. Föredraganden har mottagit synpunkter från följande enheter eller personer under det att förslaget till yttrande utarbetades:

Enhet och/eller person
UNI Europa
FIRST-CISL
European Federation of Journalists
Eurocadres
Transparency International France
Transparency International
Finnish trade union representation to the EU
CCI Paris-Ile de France
Ascent-EU - Good Governance, Anti-Corruption & Rule of Law Consultant
CADRES CFDT
EBU
Brussels Office of the Swedish Trade Unions
Finnish trade union representation to the EU
Blueprint for speech

6.9.2017

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR EKONOMI OCH VALUTAFRÅGOR

till utskottet för rättsliga frågor

över legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ
(2016/2224(INI))

Föredragande av yttrande (*): Molly Scott Cato

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 54 i arbetsordningen

FÖRSLAG

Utskottet för ekonomi och valutafrågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Visselblåsare har spelat en framträdande roll när det gäller att upptäcka och rapportera misstänkta försummelse, oegentligheter, bedrägerier eller olaglig verksamhet, och även för att identifiera och offentliggöra skatterelaterade fall i allmänhetens intresse, till exempel i uppdraget av Lux Leaks, Swiss Leaks och Panamadokumentet, och de har därigenom väsentligt bidragit till utökade reformer för att bekämpa ekonomiska bedrägerier och skattebedrägerier, penningtvätt och korruption, som hämmar den ekonomiska utvecklingen och hotar rättsstaten.
- B. Alltsedan den ekonomiska krisen, skuldskrisen och finanskrisen inleddes har vi sett en våg av åtgärder mot internationell skatteflykt och skatteundandragande. Det behövs ökad transparens på området för finansiella tjänster för att motverka oegentligheter, och några medlemsstater har redan erfarenheter av centrala register för rapportering av faktiska eller eventuella brott mot bestämmelserna om finansiell stabilitet. Förenta nationerna antog sin konvention mot korruption 2003¹. Europaparlamentet har inrättat två särskilda utskott och en undersökningskommitté till följd av de olika avslöjandena, och redan i flera resolutioner efterlyst skydd för visselblåsare². De initiativ som man

¹ https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf

² Se t.ex. parlamentets resolution av den 6 juli 2016 om skattebeslut och andra åtgärder av liknande karaktär eller med liknande effekt (Antagna texter, P8_TA(2016)0310) och parlamentets resolution av den 16 december 2015

redan kommit överens om för att stärka internationellt informationsutbyte i skattefrågor har varit till hjälp, och de olika skatterelaterade läckorna har avslöjat stora mängder viktig information om oegentligheter som inte skulle ha kommit upp till ytan på annat sätt.

- C. Samtidigt som de globala ansträngningarna för att bekämpa korruption hittills främst fokuserat på oegentligheter inom den offentliga sektorn, har läckor på senare tid lyft fram den roll som spelas av finansinstitut, konsulter och andra privata företag för att underlätta korruption.
- D. Införandet av offentliga register över de verkliga ägarna till företagstruster och liknande rättsliga arrangemang samt andra insynsåtgärder för investeringsverktyg kan fungera som ett motverkande medel och avskräcka från sådana missförhållanden som visselblåsare brukar lyfta fram.
- E. Mycket ofta är visselblåsning inte begränsat till ekonomiska och finansiella frågor. Avsaknad av tillräckligt skydd kan göra att potentiella visselblåsare avskräcks från att rapportera försummelser för att slippa riskera repressalier och/eller hämndaktioner. Enligt rapporter från OECD hade 86 % av företagen 2015 ett system för rapportering av misstänkta fall av allvarliga företagsförsummelser, men över en tredjedel av dem hade inte någon skriftlig policy för att skydda visselblåsare från repressalier, eller också kände de inte till om det fanns någon sådan policy. Flera visselblåsare som har avslöjat ekonomiska och finansiella missförhållanden, fel eller olagliga verksamheter har åtalats. Personer som rapporterar eller offentliggör information i allmänhetens intresse utsätts ofta för repressalier, liksom deras familjemedlemmar och kollegor, vilket ibland kan innebära slutet på deras karriär. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har en väletablerad rättspraxis avseende visselblåsare, men skyddet av visselblåsare bör garanteras genom lagstiftning Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna garanterar yttrandefrihet och rätten till god förvaltning.
- F. Det är beklagligt att de befintliga kanalerna för formella klagomål avseende multinationella företags misskötsamhet sällan leder till några konkreta straff för de fel de begått.
- G. Skyddet för visselblåsare på unionsnivå har varken genomförts i alla medlemsstater eller harmoniserats på EU-nivå, men de flesta medlemsstater har ratificerat FN:s konvention mot korruption, som gör det obligatoriskt att erbjuda lämpligt och effektivt skydd till personer som slår larm om missförhållanden.
- H. Unionsrätten innehåller redan vissa bestämmelser som skyddar visselblåsare mot repressalier, bland annat i samband med penningtvätt, men fortfarande saknas övergripande lagstiftning som gäller för alla offentliga och privata organ. Fragmenterade bestämmelser kan visa sig vara otydliga och ineffektiva. Kommissionen uppmanas därför att göra en noggrann bedömning av de rättsliga grunderna för eventuella ytterligare åtgärder på EU-nivå i detta avseende. Ett effektivt skydd för visselblåsare skulle bidra till den inre marknadens effektivitet och stärka medborgarnas förtroende för EU.

med rekommendationer till kommissionen om ökad transparens, samordning och samstämdhet för bolagsbeskattningen i unionen (Antagna texter, P8_TA(2015)0457).

1. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att göra en noggrann bedömning av möjliga rättsliga grunder för ytterligare åtgärder på EU-nivå, och om lämpligt, lägga fram omfattande övergripande lagstiftning, med verktyg för att stödja visselblåsare och säkra effektivt skydd av dem så snart som möjligt, och att lägga fram ett förslag för att säkerställa adekvat ekonomiskt stöd till visselblåsare. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma möjligheten att skapa ett oberoende europeiskt organ med ansvar att ta emot visselblåsares klagomål, även med anonym och konfidentiell hantering, och, när det är motiverat, ge råd och skydd. Visselblåsarskyddet bör omfatta den offentliga och den privata sektorn utan åtskillnad. Parlamentet önskar att lagstiftningen ska fastställa att företag som bevisligen vidtar vedergällningsåtgärder mot visselblåsare inte får ta emot medel från EU:s fonder eller ingå avtal med offentliga organ. Parlamentet föreslår att kommissionen under alla omständigheter utarbetar en årlig rapport med bedömning av det aktuella läget för visselblåsarskyddet i Europeiska unionen. Parlamentet föreslår även att internationella avtal avseende finansiella tjänster, beskattning och konkurrens bör innehålla bestämmelser om skydd för visselblåsare, och att det ska inrättas en alleuropeisk gemensam fond för visselblåsarskydd, för att säkerställa adekvat ekonomisk hjälp till visselblåsare.
2. Europaparlamentet betonar det orimliga och oroande faktum att medborgare och journalister blir föremål för åtal snarare än rättsligt skydd när de lämnar ut information i allmänhetens intresse, bland annat om misstänkta försummelse, missförhållanden, bedrägerier eller olaglig verksamhet, särskilt när det gäller beteenden som bryter mot EU:s grundläggande principer, såsom skatteundandragande, skatteflykt och penningtvätt.
3. Europaparlamentet uppmanar dessutom medlemsstaterna att anta en vid rättslig definition av begreppet visselblåsare, för att effektivt skydda dessa personer genom nationell lagstiftning. Parlamentet föreslår att visselblåsare i den offentliga och i den privata sektorn bör åtnjuta likvärdigt skydd, och de bör inte vara bundna av någon form av avtalsskyldighet som hindrar rapportering eller offentliggöranden som ligger i allmänhetens intresse. Medlemsstaterna uppmanas att säkerställa att skyddet inbegriper bestämmelser om undantag från rättsförfaranden i samband med de avslöjanden som skyddet avser och från disciplinära åtgärder eller andra former av repressalier.
4. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att beakta artikel 33 i FN-konventionen mot korruption, som understryker visselblåsares roll för att förebygga och bekämpa korruption.
5. Europaparlamentet påminner om slutsatsen från sitt särskilda TAXE-utskott, och påpekar att man måste se till att visselblåsare kan slå larm inte bara om olaglig verksamhet utan även om missförhållanden, och lämna ut vilken information som helst i ämnen som utgör ett hot mot eller kan skada allmänhetens intresse.
6. Europaparlamentet upprepar att visselblåsare ofta kan utgöra den enda vägen för att olaglig verksamhet ska bli känd för allmänheten, med tanke på att den berörda informationen ofta är av teknisk karaktär och att tjänstemän som försöker få tillgång till den ofta stöter på hinder.
7. Europaparlamentet menar att visselblåsare bör ha rätt att rapportera anonymt, eller att lämna in klagomål, som ett prioriterat ärende, till den berörda organisationens interna

rapporteringsystem eller till de behöriga myndigheterna, och att de dessutom bör skyddas oavsett av vilken rapporteringskanal de väljer.

8. Europaparlamentet betonar vikten av att uttryckligen ge behöriga myndigheter, tillsynsmyndigheter och brottsbekämpande organ ansvar att upprätthålla rapporteringskanaler, och att ta emot, hantera och undersöka rapporter om misstänkta oegentligheter, samtidigt som konfidentialiteten kring källorna i förekommande fall skyddas, liksom de berörda parternas rättigheter.
9. Europaparlamentet anser att alla EU-organisationer och nationella offentliga och privata organisationer bör ha interna visselblåsningsförfaranden för sina anställda. Parlamentet betonar vikten av att öka medvetenheten bland anställda och andra personer om redan befintlig lagstiftning om visselblåsning, och uppmanar EU och nationella organ att genomföra regelbundna informationskampanjer och att ge flerspråkig och begriplig information om de grundläggande förfarandena för att slå larm om missförhållanden.
10. Europaparlamentet begär att den kommande översynen av Europeiska tillsynsmyndigheten medför anpassning av myndigheternas befogenheter och förfaranden när det gäller att skydda visselblåsare.
11. Europaparlamentet betonar att bevisbördan i rättsliga förfaranden mot visselblåsare bör ligga hos den part som inlett tvisten för att visa att den information som avslöjats inte utgör bevis för vare sig rättsstridigt handlande eller missförhållanden eller bevis för ett hot mot allmänhetens intresse. Parlamentet fördömer rättsliga förfaranden mot visselblåsare som avsiktligt inleds mot bättre vetande, och anser att ett sådant agerande bör besvaras med sanktioner. Parlamentet betonar att ett effektivt skydd för visselblåsare är avgörande för att garantera rätten till yttrandefrihet och informationsfrihet, och att motstridiga normer vad gäller sekretess och konfidentialitet bör ses över i linje med europeisk rättspraxis avseende mänskliga rättigheter, så att det säkerställs att alla undantag är nödvändiga och proportionerliga.
12. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att visselblåsare har obehindrad tillgång till oberoende rådgivning och stöd och kan begära ersättning för trakasserier, eller för förlust av aktuell eller framtida försörjning, om detta utgör repressalier för avslöjanden som skett inom ramen för visselblåsarskydd. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka om det finns några exempel på bästa praxis som skulle kunna delas i detta hänseende.
13. Europaparlamentet uppmanar EU:s institutioner och andra EU-organ att föregå med exempel och utan dröjsmål tillämpa de riktlinjer som utarbetats av Europeiska ombudsmannen. Parlamentet uppmanar kommissionen att, både för egen räkning och för andra EU-organ, fullständigt genomföra sina egna riktlinjer för skydd av visselblåsare i enlighet med kommissionens tjänsteföreskrifter 2012. Parlamentet uppmanar kommissionen att på ett effektivt sätt samarbeta och samordna ansträngningarna med andra institutioner, inbegripet Europeiska åklagarmyndigheten, för att skydda visselblåsare.
14. Europaparlamentet betonar att kommunikationen mellan visselblåsare och EU:s institutioner eller andra EU-organ måste stärkas. Parlamentet anser att klagomål från medborgare måste behandlas rättvist och med respekt, och att det bör finnas en

regelbunden kontakt mellan den EU-institution eller det EU-organ som handlägger ett klagomål och berörd visselblåsare, med regelbundna uppdateringar i fallet.

15. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att tillhandahålla en övergripande handlingsplan för att öka medvetenheten om skydd och försvar av visselblåsare.
16. Europaparlamentet påpekar behovet av ett bättre system för rapportering om företags oegentligheter, som kompletterar och strävar efter att förbättra effektiviteten i de nuvarande nationella kontaktpunkterna för OECD:s riktlinjer för multinationella företag.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla en övergripande plan för att avskräcka från överföring av tillgångar till länder utanför EU där korrupta personers anonymitet kan upprätthållas.
18. Europaparlamentet betonar behovet av ett större fokus på affärsetik i läroplaner för studier i företagsekonomi och liknande ämnen.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	4.9.2017
Slutomröstning: resultat	+: 36 -: 0 0: 13
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Gerolf Annemans, Burkhard Balz, Pervenche Berès, Udo Bullmann, Esther de Lange, Markus Ferber, Jonás Fernández, Neena Gill, Roberto Gualtieri, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Cătălin Sorin Ivan, Petr Ježek, Othmar Karas, Wajid Khan, Philippe Lamberts, Werner Langen, Bernd Lucke, Olle Ludvigsson, Fulvio Martusciello, Marisa Matias, Gabriel Mato, Costas Mavrides, Bernard Monot, Luděk Niedermayer, Dimitrios Papadimoulis, Pirkko Ruohonen-Lerner, Anne Sander, Alfred Sant, Molly Scott Cato, Pedro Silva Pereira, Peter Simon, Kay Swinburne, Paul Tang, Ramon Tremosa i Balcells, Marco Valli, Jakob von Weizsäcker, Marco Zanni
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Enrique Calvet Chambon, Matt Carthy, Manuel dos Santos, Ashley Fox, Eva Joly, Paloma López Bermejo, Thomas Mann, Luigi Morgano, Lieve Wierinck
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

36	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Petr Ježek, Ramon Tremosa i Balcells, Lieve Wierinck
ECR	Bernd Lucke, Pirkko Ruohonen-Lerner
EFDD	Marco Valli
ENF	Gerolf Annemans, Bernard Monot
GUE/NGL	Matt Carthy, Paloma López Bermejo, Marisa Matias, Dimitrios Papadimoulis
PPE	Brian Hayes, Othmar Karas, Werner Langen, Thomas Mann
S&D	Pervenche Berès, Udo Bullmann, Jonás Fernández, Neena Gill, Roberto Gualtieri, Cătălin Sorin Ivan, Wajid Khan, Olle Ludvigsson, Costas Mavrides, Luigi Morgano, Alfred Sant, Pedro Silva Pereira, Peter Simon, Paul Tang, Manuel dos Santos, Jakob von Weizsäcker
Verts/ALE	Eva Joly, Philippe Lamberts, Molly Scott Cato

0	-

13	0
ECR	Ashley Fox, Kay Swinburne
ENF	Marco Zanni
PPE	Burkhard Balz, Markus Ferber, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Fulvio Martusciello, Gabriel Mato, Luděk Niedermayer, Anne Sander, Esther de Lange

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

YTTRANDE FRÅN BUDGETKONTROLLUTSKOTTET

till utskottet för rättsliga frågor

över legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ
(2016/2224(INI))

Föredragande av yttrande: Dennis de Jong

FÖRSLAG

Budgetkontrollutskottet uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Visselblåsare spelar ofta en viktig och till och med avgörande roll när det gäller att förebygga, upptäcka och avslöja oegentligheter, olaglig verksamhet, bedrägeri, korruption och andra missförhållanden eller överträdelser av rättsstatsprincipen på europeisk och nationell nivå, inom både den offentliga och den privata sektorn.
- B. Modet hos de människor som trots sina personliga och yrkesrelaterade risker gör samhället en tjänst genom att rapportera eller avslöja information för att försvara det allmänna intresset är sådant att regeringarna bör tillhandahålla tillräckliga rättsliga garantier och skydd, inklusive ersättning för finansiell och annan skada, till exempel på grund av att visselblåsare förlorar sina jobb som en följd av sin rapportering eller sina avslöjanden.
- C. Visselblåsarnas verksamhet, grundad på principerna om öppenhet och integritet, är central för visselblåsandet, och skyddet för dem bör därför garanteras i lag och stärkas i hela unionen, dock endast om syftet med deras insatser är att skydda allmänintresset genom att handla i ärligt uppsåt i enlighet med Europadomstolens rättspraxis.
- D. Parlamentet har nyligen antagit två dokument: en resolution¹ om visselblåsares roll för skyddet av EU:s ekonomiska intressen och ett betänkande² om skyddet av EU:s ekonomiska intressen – kampen mot bedrägerier.
- E. Sedan den 1 juli 2014 har nästan alla europeiska institutioner och byråer – något som är

¹ Antagna texter, P8_TA(2017)0022.

² Antagna texter, P8_TA(2017)0206.

obligatoriskt – införlivat åtgärder för att skydda visselblåsare i sina interna arbetsordningar, i enlighet med artiklarna 22 b och c i tjänsteföreskrifterna.

- F. Ett ökade antal ekonomiska utredningar i bedrägeriärenden kan vara av gränsöverskridande karaktär, där visselblåsare spelar en viktig roll för att avslöja vad som ligger bakom olagliga handlingar som begås från utlandet och inverkar menligt på nationella ekonomiska intressen.
- G. I artikel 33 i FN:s konvention mot korruption, i vilken Europeiska unionen och dess medlemsstater är parter, föreskrivs klart och tydligt behovet av lämpliga rättsliga åtgärder för skydd mot oberättigad behandling av personer som i god tro och av rimliga skäl till de behöriga myndigheterna rapporterar fakta om brott enligt med denna konvention.
1. Europaparlamentet anser att bristen på lämpligt skydd för visselblåsare får negativa följder för skyddet av EU:s ekonomiska intressen.
 2. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att utan ytterligare dröjsmål genomföra resolutionen om visselblåsares roll för skyddet av EU:s ekonomiska intressen, och särskilt att lägga fram ett övergripande lagstiftningsförslag som syftar till att upprätta en unionsomfattande miniminivå för skyddet för visselblåsare i Europa och ett effektivt och övergripande europeiskt program för skydd av visselblåsare.
 3. Europaparlamentet konstaterar att endast få medlemsstater har infört tillräckligt avancerade system för att skydda visselblåsare, trots det stora behovet av skydd av visselblåsare i det förebyggande arbetet mot och bekämpningen av korruption och trots att skydd av visselblåsare rekommenderas i artikel 33 i FN:s konvention mot korruption. Parlamentet uppmanar de medlemsstater som ännu inte antagit principer om skydd av visselblåsare i sin nationella lagstiftning att göra det snarast möjligt.
 4. Europaparlamentet konstaterar att även om den resolution som parlamentet antagit fokuserar på visselblåsare i samband med EU:s ekonomiska intressen bör många av de föreslagna åtgärderna också tillämpas på visselblåsare i bredare bemärkelse, något som inbegriper – men inte begränsas till – miljöskydd, arbetstagares rättigheter och konsumentskydd. Parlamentet betonar bidraget från undersökande journalister och anser att dessa bör få en likvärdig skyddsnivå.
 5. I detta avseende uppmanar Europaparlamentet kommissionen att tolka termen ”ekonomiska intressen” på bredast möjliga sätt, så att det också omfattar de fall som indirekt påverkar EU:s ekonomiska intressen.
 6. Europaparlamentet kräver eftertryckligen att det införs effektiva mekanismer för att skydda dem som anmäler missförhållanden på arbetsplatsen, såsom trakasserier, yrkesrelaterad utpressning, olagliga metoder vid rekrytering och uppsägning, lönediskriminering och alla övriga former av lagbrott.
 7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i sitt lagstiftningsförslag ta med åtgärder för att skydda arbetstagare mot repressalier av sin arbetsgivare till följd av sitt agerande som visselblåsare, inklusive garantier för deras anonymitet och

konfidentialitet för uppgifter, och ge rättsligt, ekonomiskt och psykologiskt stöd när så behövs, samtidigt som det säkerställs att bevisbördan vid påstådda viktimiseringar och repressalier vilar på arbetsgivaren.

8. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen till slut har infört en kanal där visselblåsare kan rapportera om eller avslöja information om konkurrens- och kartellöverenskommelser, men betonar behovet av att förenkla förfarandena och insisterar på att det inte bör finnas ett alltför stort antal kanaler.
9. Europaparlamentet betonar dock att visselblåsare kan utnyttja en icke-institutionell kanal, som t.ex. medier, och att detta inte bör hindra EU-institutionerna från att proaktivt och officiellt behandla framkomna uppgifter som berör EU:s intressen. Undersökningar bör ske systematiskt när uppgifter som berör EU:s intressen sprids, oavsett genom vilken kanal.
10. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen att bygga vidare på resolutionens rekommendation om att inrätta ett oberoende EU-organ för informationsinsamling och rådgivning till vilket ärenden kan hänskjutas och vilket har kontor i medlemsstaterna som kan motta rapporter om oriktigheter och har tillräckliga budgetresurser, adekvata befogenheter och lämpliga specialister för att kunna hjälpa interna och externa visselblåsare att använda de korrekta kanalerna för att lämna ut sina uppgifter om eventuella oriktigheter som skadar unionens ekonomiska intressen, samtidigt som man värnar om personernas konfidentialitet och erbjuder det stöd och den rådgivning som behövs. Under den första fasen skulle dess arbete främst vara grundat på en tillförlitlig kontroll av den mottagna informationen.
11. Europaparlamentet hänvisar i detta avseende till att Europeiska ombudsmannen i parlamentet har uppgett sin vilja att undersöka möjligheten att inrätta ett sådant organ i inom ombudsmannakontoret, och uppmanar med kraft kommissionen att undersöka möjligheten att Europeiska ombudsmannen, som redan har behörighet att utreda klagomål om missförhållanden inom EU:s institutioner, anförtros dessa uppgifter.
12. Europaparlamentet påminner om att det i samma resolution också uppmanade EU:s institutioner att, i samarbete med alla berörda nationella myndigheter, införa och vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda informationskällors konfidentialitet, och efterlyser därför inrättandet av en kontrollerad webbplats där klagomål kan lämnas in på helt konfidentiellt sätt.
13. Europaparlamentet beklagar att inte alla EU-byråer har infört interna bestämmelser för skydd av visselblåsare och uppmanar dessa byråer att införa interna bestämmelser i enlighet med artiklarna 22a, 22b och 22c i tjänsteföreskrifterna.
14. Europaparlamentet anser att sektorsspecifik lagstiftning, såsom på området för skydd av EU:s ekonomiska intressen, inte på något sätt bör ersätta eller försena antagandet av allmänna bestämmelser med enhetliga miniminormer för rättsligt skydd av visselblåsare. Därför uppmanas kommissionen att utan ytterligare dröjsmål lägga fram ett övergripande lagstiftningsförslag om skydd av visselblåsare.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	4.9.2017
Slutomröstning: resultat	+: 19 -: 0 0: 3
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Jonathan Arnott, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Raffaele Fitto, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräßle, Cătălin Sorin Ivan, Jean-François Jalkh, Arndt Kohn, Claudia Schmidt, Bart Staes, Hannu Takkula, Indrek Tarand, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Caterina Chinnici, Brian Hayes, Julia Pitera

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

19	+
ALDE	Martina Dlabajová, Hannu Takkula
ECR	Raffaele Fitto
EFDD	Marco Valli
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Dennis de Jong
PPE	Tamás Deutsch, Ingeborg Gräble, Brian Hayes, Julia Pitera, Claudia Schmidt, Joachim Zeller
S&D	Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Caterina Chinnici, Cătălin Sorin Ivan, Arndt Kohn, Derek Vaughan
Verts/ALE	Bart Staes

0	-

3	0
EFDD	Jonathan Arnott
ENF	Jean-François Jalkh
Verts/ALE	Indrek Tarand

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

13.7.2017

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR

till utskottet för rättsliga frågor

över legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ (2016/2224(INI))

Föredragande av yttrande: David Casa

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Visselblåsarnas roll inom både den offentliga och den privata sektorn är att bidra till att avslöja, avskräcka från och förhindra missförhållanden, såsom vanskötsel, bedrägeri och korruption, och därigenom bidra till att främja mänskliga rättigheter, rättsstatlighet, yttrandefrihet, öppenhet och demokratisk ansvarsskyldighet samt arbetstagarrättigheter. Visselblåsare är i många fall anställda som är bundna av ett anställningsförhållande och som är beroende av sin lön för sitt uppehälle.
- B. Vikten av att skydda visselblåsare har erkänts av alla större internationella instrument avseende korruption, och normer för visselblåsning har fastställts i FN:s konvention mot korruption, Europarådets rekommendation CM/Rec(2014)7 och 2009 års OECD-rekommendation mot mutor.
- C. De massläckor som avslöjat korruption på senare tid, såsom affären med Panamadokumentet och ”SwissLeaks”, liksom avslöjandet av kringgåendet av och brotten mot arbetsrättsliga bestämmelser, som i vissa fall lett till osäkra anställningar, bekräftar vikten av den roll som visselblåsare spelar för att försvara allmänintresset. Det finns i nuläget inget tillräckligt skydd för visselblåsare i Europa, och de erkänns inte heller i tillräcklig utsträckning.
- D. Det har ofta framkommit farhågor om att visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse kan drabbas av fientligheter, trakasserier, hotelser och utslutning på sin arbetsplats, hinder för framtida sysselsättning samt förlorade försörjningsmöjligheter, och många gånger kan också allvarliga hot riktas mot deras anhöriga och kollegor.

Rädsla för vedergällning kan verka avskräckande på visselblåsare och därmed äventyra allmänintresset.

- E. Arbetsplatser måste verka för en arbetsmiljö där människor känner sig trygga att ta upp farhågor om potentiella missförhållanden, såsom fel och brister, försummelser, vanskötsel, bedrägerier och olagliga handlingar. Det är ytterst viktigt att främja en kultur som gör att människor känner att de kan ta upp frågor utan rädsla för repressalier som kan påverka deras aktuella och framtida sysselsättningsituation.
 - F. Målet med visselblåsning bör vara att slå larm om handlingar som utgör hot mot allmänintresset, lagbrott eller andra missförhållanden eller försummelser.
 - G. Vissa medlemsstater har redan lagar som skyddar visselblåsare, medan andra inte har det, vilket leder till ett begränsat eller ojämnt skydd för visselblåsare runt om i EU. Detta är särskilt relevant i fall som får gränsöverskridande eller EU-övergripande konsekvenser, och det skapar osäkerhet angående rättsläget.
 - H. Att det finns nationella rättsliga ramar för att skydda visselblåsare är inte alltid en garanti för ett korrekt genomförande av ett verkningsfullt skydd för visselblåsare, varför det är väsentligt att medlemsstaterna säkerställer överensstämmelsen med befintlig nationell lagstiftning till skydd för visselblåsare.
 - I. Ett allvarligt problem som EU står inför i dag är korruption, eftersom korruption kan leda till att staterna underlåter att skydda befolkningen, arbetstagarna, rättsstaten och ekonomin och till en försämring av offentliga institutioner och tjänster, den ekonomiska tillväxten och konkurrenskraften på olika områden, liksom en förlorad tilltro till offentliga och privata institutioners och företags transparens och demokratiska ansvarsskyldighet. Korruption beräknas kosta EU:s ekonomi 120 miljarder euro årligen eller 1 procent av EU:s BNP.
 - J. Ekonomiska underrättelser kan vara av gränsöverskridande omfattning, och visselblåsare spelar en viktig roll för att kasta ljus över olagliga handlingar som begås från utlandet mot nationella ekonomiska intressen.
 - K. Visselblåsare har också stor betydelse för att i ett tidigt skede peka på misstag, utmaningar eller problem inom en organisation. Om visselblåsarnas insatser uppskattas kan det gynna en organisationskultur där man lär av sina misstag. Detta har i vissa organisationer och medlemsstater lett till att man stöder rapportering av misstag och därmed till organisatoriska förändringar.
1. Europaparlamentet efterlyser åtgärder – framför allt från politikernas, arbetsgivarnas och mediernas sida – för att förändra allmänhetens bild av visselblåsare genom att framhålla dessas positiva roll som en mekanism för tidig varning, som ett avskräckande medel för upptäckt och förebyggande av missförhållanden och korruption och som en mekanism för ansvarutkrävande som möjliggör offentlig granskning av myndigheter och företag.
 2. Europaparlamentet välkomnar Europarådets rekommendation i fråga om räckvidden för ett europeiskt ramverk för skydd av visselblåsare, vilket bör omfatta alla som arbetar i antingen den offentliga eller den privata sektorn, oavsett arten av deras

anställningsförhållande och oavsett om de är avlönade eller inte.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att efter en bedömning av den rättsliga grunden och ett samråd med arbetsmarknadens parter, och i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen, utarbeta ett lagstiftningsförslag eller ett förslag till rättsakt om visseblåsare. Parlamentet efterlyser verkningsfulla åtgärder för att visseblåsare som upptäcker och i ärligt uppsåt i allmänhetens intresse slår larm om missförhållanden ska skyddas mot arbetsrelaterad orättvis behandling, vedergällning och straff- och civilrättsligt ansvar. Parlamentet betonar vikten av att säkerställa anonymitet för visseblåsarna och full konfidentialitet i förfarandena.
4. Europaparlamentet pekar på faran med att visseblåsande arbetstagare som agerat i allmänhetens intresse utesluts från karriärutveckling, blir av med sina jobb eller får utstå vedergällning från kolleger och ledning på sin arbetsplats, och på den hämmande, avskräckande och på lång sikt psykologiskt förödande verkan detta får för personer som kan komma att bevittna missförhållanden. Visseblåsare utsätter sig för stora personliga och yrkesrelaterade risker och får ofta betala ett högt pris, både som privatperson och på arbetsplatsen. Parlamentet framhåller därför att definitionen av ”visseblåsare” bör tillämpas på så många olika typer av arbetstagare som möjligt, däribland aktuella och tidigare anställda samt praktikanter, lärlingar och andra.
5. Europaparlamentet påminner om vikten av att utforma instrument för att bestraffa och förbjuda alla former av vedergällning, såsom trakasserier eller annan bestraffande eller diskriminerande behandling, inbegripet åtgärder mot kolleger eller anhöriga till följd av utlämnande av uppgifter.
6. Europaparlamentet betonar att visseblåsare och familjemedlemmar till dem vilkas liv eller säkerhet är i fara måste ha rätt att ta del av ett verkningsfullt och anpassat skydd och att vidta rättsliga åtgärder där så är nödvändigt.
7. Europaparlamentet betonar att visseblåsare är en viktig informationskälla för undersökande journalister, och medlemsstaterna uppmanas att se till att rättigheterna för journalister och identiteten för visseblåsare som agerar i ärligt uppsåt skyddas på ett ändamålsenligt sätt i fall där anklagelserna visar sig stämma med verkligheten. När journalister själva utgör källan bör de också skyddas, och myndigheterna bör i båda fallen avstå från att tillgripa övervakningsåtgärder.
8. Europaparlamentet anser att bevisbördan bör ligga på arbetsgivaren, som tydligt måste visa att varje åtgärd som vidtas gentemot en anställd på intet sätt har en koppling till ett avslöjande av en visseblåsare.
9. Europaparlamentet uppmanar kraftfullt arbetsgivare, arbetstagarföreträdare och myndigheter att införa ändamålsenliga kanaler för anmälan och avslöjande av missförhållanden, att efter noggrann verifiering skyndsamt agera på uppgifter som inrapporteras till dem och att utan dröjsmål informera alla berörda och relevanta parter, organ och institutioner om eventuella olagligheter eller oegentligheter.
10. Europaparlamentet påminner om att det är nödvändigt att säkerställa rättssäkerhet och rättsskydd i hela unionen för personer som slår larm om verifierade missförhållanden inom både den offentliga och den privata sektorn.

11. Europaparlamentet påminner om att man i varje form av framtida regelverk bör beakta de bestämmelser, rättigheter och skyldigheter som reglerar och påverkar sysselsättningsområdet. Parlamentet betonar vidare att detta bör ske med deltagande från arbetsmarknadsparternas sida och i överensstämmelse med kollektivavtal.
12. Europaparlamentet påminner om att de ansvariga bör ställas till svars efter en noggrann verifiering i händelse av avsiktligen falska anklagelser i ont uppsåt.
13. Europaparlamentet uppmanar kraftfullt de berörda myndigheterna att införa en skyldighet att vidta bästa möjliga åtgärder i samband med arrangemang för mottagande och hantering av larm om missförhållanden hos både arbetsgivare och myndigheterna själva.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	12.7.2017
Slutomröstning: resultat	+: 50 -: 0 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Terry Reintke, Robert Rochefort, Claude Rolin, Sven Schulze, Siôn Simon, Romana Tomc, Yana Toom, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Maria Arena, Lynn Boylan, Tania González Peñas, Marju Lauristin, Paloma López Bermejo, Anne Sander, Joachim Schuster, Csaba Sógor, Helga Stevens, Flavio Zanonato
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Andrejs Mamikins

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

50	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort, Yana Toom, Renate Weber
ECR	Arne Gericke, Czesław Hoc, Anthea McIntyre, Helga Stevens, Jana Žitňanská
EFDD	Tiziana Beghin
GUE/NGL	Lynn Boylan, Tania González Peñas, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Paloma López Bermejo
NI	Lampros Fountoulis
PPE	David Casa, Danuta Jazłowiecka, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Csaba Sógor, Romana Tomc
S&D	Maria Arena, Guillaume Balas, Brando Benifei, Ole Christensen, Elena Gentile, Agnes Jongerius, Jan Keller, Marju Lauristin, Javi López, Andrejs Mamikins, Joachim Schuster, Siôn Simon, Marita Ulvskog, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Jean Lambert, Terry Reintke, Tatjana Ždanoka

0	-

2	0
ENF	Dominique Martin, Joëlle Mélin

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

13.7.2017

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR MILJÖ, FOLKHÄLSA OCH LIVSMEDELSSÄKERHET

till utskottet för rättsliga frågor

över legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ
(2016/2224(INI))

Föredragande av yttrande: Luke Ming Flanagan

FÖRSLAG

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet anser att bristen på lämpligt skydd för visselblåsare får negativa följder för utvecklingen och genomförandet av EU:s politik för miljöskydd, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, eftersom rädsla för repressalier kan leda till att människor avskräcks från att slå larm och att allmänhetens intresse därmed äventyras.
2. Även om betydelsen och värdet av att människor slår larm på områdena folkhälsa, miljö och livsmedelssäkerhet nu erkänns i allt större utsträckning i medlemsstaterna, anser Europaparlamentet att det behövs information och kampanjer om visselblåsning på nationell och europeisk nivå för att förändra attityder och tänkesätt.
3. Europaparlamentet är övertygat om att visselblåsare spelar en oundgänglig roll för att minska riskerna för folkhälsa, miljö och livsmedelssäkerhet, områden där vissa risker är svåra att kontrollera utifrån, och att avskräcka från och förhindra oegentligheter och korruption. Parlamentet anser att ett ökat skydd för visselblåsare ytterligare kommer att gynna avslöjandet av risker och hot mot folkhälsan och miljön i allmänhetens intresse och förbättra livsmedelssäkerheten, främja en kultur av offentlig ansvarsskyldighet och integritet i både offentliga och privata institutioner samt till och med rädda liv. Exempel på detta är offentliggörandet av studien om SARS (svår akut respiratorisk sjukdom) och andra farliga sjukdomar som hotade miljontals människor i Kina, liksom studier som bidrog till att förhindra faror för miljön i USA.
4. Europaparlamentet påminner om de fall under senare tid som fått stort genomslag, såsom

Dieselgate, Nestlé och hästköttsskandalerna, där risker för miljö, folkhälsa eller livsmedelssäkerhet uppdagades och där antingen uppgifter från visselblåsare var avgörande för upptäckten av riskerna eller starkare skydd för visselblåsare kunde ha lett till att riskerna upptäckts tidigare och skadorna blivit mer begränsade.

5. Europaparlamentet betonar att viktiga framsteg inom folkhälsan, särskilt avseende tobakskontroll, i slutänden kan spåras tillbaka till att visselblåsare släppt interna handlingar.
6. Europaparlamentet uppmärksammar att risker för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet sällan stannar vid gränserna, vilket innebär att ett svagt eller obefintligt skydd för visselblåsare i en medlemsstat kan få till följd att sådana risker inte upptäcks i tid, vilket utsätter alla EU-medborgares hälsa och säkerhet för fara och äventyrar deras möjligheter att skydda miljön.
7. Europaparlamentet påpekar att olaglig handel med vilda djur och växter har blivit en av världens mest lönsamma former av organiserad brottslighet, och noterar den nyckelroll som spelas av visselblåsare som anmäler olaglig handel, olaglig skogsavverkning, olagligt fiske och andra brott mot vilda djur och växter.
8. Europaparlamentet betonar att bevis för överträdelser av EU:s lagar om djurskydd och livsmedelssäkerhet på gårdar och i slakterier nästan uteslutande bygger på uppgifter från visselblåsare, eftersom dessa platser inte är tillgängliga för allmänheten, och officiella kontroller vanligen meddelas i förväg.
9. Europaparlamentet inser att fiskefartyg är extremt isolerade vid verksamhet till havs och att ett starkt skydd för visselblåsare är avgörande för att dessa ska kunna bevisa olagligt fiske och andra överträdelser av EU-rätten.
10. Europaparlamentet beklagar djupt att tillsynsmyndigheter, även de som övervakar livsmedelskedjan, har för lite resurser och därmed är beroende av visselblåsare för att få fram information. Parlamentet betonar därför att det är väsentligt med både ökad finansiering av tillsynsmyndigheter och ett effektivt skydd för visselblåsare.
11. Europaparlamentet betonar att en snabbverkande och kraftfull EU-lagstiftning till skydd för visselblåsare, liksom ett politiskt samförstånd som kommer att göra det möjligt att genomföra effektiva åtgärder på både nationell och europeisk nivå, också kommer att hjälpa till att bevara och befästa förtroendet för de demokratiska institutionerna, underlätta vetenskaplig expertis, gynna debatten, avslöja intressekonflikter och visa på mervärdet av EU-insatser för medborgarna. Parlamentet påpekar att lagstiftningen om visselblåsare särskilt uppmuntrar personer med vetenskaplig och teknisk kunskap att slå fast sakförhållanden som annars riskerar att undgå upptäckt.
12. Europaparlamentet beklagar djupt de betydande rättsliga luckor och svagheter som skyddet för visselblåsare är behäftat med inom medlemsstaterna och det faktum att alltför få medlemsstater har infört skydd för visselblåsare. Parlamentet insisterar på att skydd krävs på EU-nivå i syfte att säkerställa ett fullständigt rättsligt skydd för visselblåsare som är likvärdigt i alla medlemsstater, liksom en korrekt och oberoende fortsättning av processen efter ett hänskjutande, på villkor att visselblåsaren har handlat i ärligt uppsåt och med det enda syftet att skydda allmänintresset.

13. Europaparlamentet konstaterar att vissa bestämmelser till skydd för visselblåsare redan finns i EU-rätten, men att de ofta har begränsad räckvidd eller är spridda över flera olika lagar, så att det uppstår kryphål och luckor.
14. Europaparlamentet efterfrågar kommissionens stöd för att uppmuntra medlemsstaterna att skapa effektiva och ändamålsenliga mekanismer för att skydda visselblåsare.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera resultaten av sitt offentliga samråd, att gå vidare och utarbeta lagstiftning under de kommande månaderna och att utan dröjsmål lägga fram ett förslag till ett övergripande rättsligt instrument, i linje med subsidiaritetsprincipen, som fastställer kraftfulla gemensamma miniminormer inom EU till skydd för visselblåsare och som bygger på fördragsbestämmelserna om miljöskydd, folkhälsa och konsumentskydd. Parlamentet betonar de sektorsinriktade strategiernas brister och tillkortakommanden för detta syfte, såsom den i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att ta fram lagstiftningsinstrument till skydd för personer som anmäler överträdelser till myndigheterna. Parlamentet föreslår att EU:s byråer ska anta en skriftlig policy om skydd mot repressalier för personer som anmäler oegentligheter, liksom för visselblåsare.
16. Europaparlamentet påpekar att visselblåsarnas insatser i de flesta fall bygger på principerna om öppenhet och integritet. Skyddet för visselblåsare bör därför garanteras i lag och stärkas i hela unionen, dock endast om syftet med visselblåsarnas insatser är att skydda allmänintresset genom att handla i ärligt uppsåt i enlighet med Europadomstolens rättspraxis.
17. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att övervaka medlemsstaternas bestämmelser om visselblåsare i syfte att underlätta utbyte av bästa praxis, vilket kommer att bidra till ett effektivare skydd för visselblåsare på nationell nivå.
18. Europaparlamentet betonar att rapportering eller utlämnande av uppgifter om risker, försummelse och brott – liksom alla försök att dölja dessa – som kan leda till miljöskador samt problem för folkhälsan och livsmedels tillförlitlighet och säkerhet, även med avseende på nya tekniker för vilka de långsiktiga miljö- och hälsoeffekterna fortfarande är okända, liksom andra former av missförhållanden såsom misskötsel av offentliga organ, offentlig mark och offentlig egendom, alla bör ingå i tillämpningsområdet för ett EU-instrument till skydd för visselblåsare, oavsett om lagen överträtts, så länge det finns rimliga skäl att tro att utlämnandet görs i allmänhetens intresse. Parlamentet framhåller att visselblåsare bör gynnas av skyddsinstrument på dessa områden i hela unionen, eftersom miljöfrågorna till sin natur är gränsöverskridande och lagstiftningen måste återspegla detta. Parlamentet betonar att skyddet för visselblåsare bör ges i hela unionen, oberoende av var den som slår larm är bosatt och oavsett var brotten har begåtts.
19. Europaparlamentet betonar vikten av en öppen organisationskultur och av flera skyddade kanaler för frivillig rapportering av information, internt och externt, för att förhindra skador på miljön, människors hälsa och livsmedelskedjan, vilket också ligger i organisationernas eget intresse.
20. Europaparlamentet framhåller att EU:s lagstiftning om skydd för visselblåsare måste vara

övergripande, omfattande och snabbverkande och skydda visselblåsaren, och i förekommande fall kolleger och anhöriga som påverkas, från varje form av vedergällning, trakasserier, hotelser och uteslutning från arbetsplatsen eller i privatlivet, liksom från civila, straffrättsliga eller administrativa förfaranden till följd av utlämnandet. Parlamentet understryker att ett ändamålsenligt skydd för visselblåsare är avgörande för att garantera rätten till yttrandefrihet och informationsfrihet och att normer för sekretess och konfidentialitet som står i strid med detta bör ses över i linje med europeisk rättspraxis avseende mänskliga rättigheter, så att alla undantag är nödvändiga och proportionerliga. Parlamentet betonar att skydd behövs inte bara för intern rapportering via därför avsedda kanaler på arbetsplatsen eller anmälan till offentliga myndigheter eller tillsynsorgan, utan även – med beaktande av relevant rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna – för fall där uppgifter lämnas ut externt till allmänheten, via medier eller på annat sätt. Parlamentet påpekar att EU-institutionerna, i samarbete med alla relevanta nationella myndigheter, bör införa och vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda informationskällors konfidentialitet i syfte att förhindra eventuella diskriminerande åtgärder eller hot. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att alla visselblåsare, inklusive visselblåsare som utsätts för vedergällning efter att ha rapporterat om eller lämnat ut uppgifter i allmänhetens intresse och till följd av detta driver ett giltigt anspråk i domstol, har tillgång till oberoende juridisk rådgivning, ekonomiskt och psykologiskt stöd samt rättshjälp, beroende på vad som är lämpligt.

21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att utarbeta strikta rättsliga ramar som gör det möjligt för företagen att inrätta interna system för visselblåsare, med en adekvat definition av begreppet skälig tidsfrist för svar från företaget, och att se till att dessa system är förenliga med sociallagstiftningen och lagstiftningen om skydd av personuppgifter.
22. Europaparlamentet framhåller behovet av ett tydligt rättsläge när det gäller skyddsåtgärderna för visselblåsare, eftersom en fortsatt brist på tydlighet och ett uppsplittrat tillvägagångssätt avskräcker potentiella visselblåsare från att träda fram och är till nackdel för deras arbetsgivare, särskilt när det gäller företag som är verksamma inom flera jurisdiktioner eller sektorer.
23. Europaparlamentet betonar den viktiga roll som undersökande journalistik spelar, och uppmanar kommissionen att se till att dess förslag tillförsäkrar undersökande journalister och visselblåsare samma skyddsnivå.
24. Europaparlamentet betonar att definitionen av visselblåsare inte bör vara snäv eller begränsad till vissa områden, anställningstyper eller till den rättsliga karaktären för de akter eller uppgifter som rapporteras eller lämnas ut, och att visselblåsare inom den offentliga och den privata sektorn bör ges likvärdigt skydd och inte vara bundna av någon avtalsenlig skyldighet som förhindrar rapportering eller utlämnande av uppgifter om detta ligger i allmänhetens intresse, utan hinder av eventuella nödvändiga begränsningar såsom de som utformats i *The Global Principles on National Security and the Right to Information* (de globala principerna om nationell säkerhet och rätten till information).
25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta fram riktmärken och indikatorer för en visselblåsarpolicy i både den offentliga och den privata sektorn.
26. Europaparlamentet påpekar att det i EU:s lagstiftning bör fastställas ett tydligt förfarande

för hantering av utlämnade uppgifter från start till mål, för att säkerställa lämplig uppföljning av visselblåsarnas insatser, från inlämnandet och behandlingen av rapporterna till säkerställandet av ett ändamålsenligt skydd för visselblåsare, liksom effektivare mekanismer till skydd för visselblåsare. Parlamentet betonar vikten av att uttryckligen ge behöriga myndigheter, tillsynsmyndigheter och brottsbekämpande organ i uppgift att upprätthålla rapporteringskanaler och att ta emot, hantera och utreda uppgifter om misstänkta oegentligheter, samtidigt som källans konfidentialitet vid behov skyddas, liksom de berörda parternas rättigheter. Parlamentet uppmuntrar kommissionen och medlemsstaterna att ge tillgång till konfidentiell rådgivning för personer som kan tänkas överväga att rapportera om eller lämna ut uppgifter i allmänhetens intresse, och som därför kommer att söka information om till exempel rättigheter och skyldigheter för visselblåsare, lämpliga kanaler och eventuella konsekvenser av sitt beslut.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	11.7.2017
Slutomröstning: resultat	+: 67 -: 1 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Paul Brannen, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Stefan Eck, Bas Eickhout, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Jo Leinen, Peter Liese, Norbert Lins, Rupert Matthews, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Ivica Tolić, Estefanía Torres Martínez, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Luke Ming Flanagan, Elena Gentile, Esther Herranz García, Krzysztof Hetman, Ulrike Müller, James Nicholson, Christel Schaldemose, Bart Staes, Tiemo Wölken
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Siôn Simon, Derek Vaughan

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

67	+
ALDE	Catherine Bearder, Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Ulrike Müller, Frédérique Ries
ECR	Arne Gericke, Julie Girling, Urszula Krupa, Rupert Matthews, James Nicholson, Bolesław G. Piecha, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Piernicola Pedicini
ENF	Mireille D'Ornano, Jean-François Jalkh
GUE/NGL	Lynn Boylan, Stefan Eck, Luke Ming Flanagan, Kateřina Konečná, Estefanía Torres Martínez
NI	Zoltán Balczó
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Esther Herranz García, Krzysztof Hetman, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Miroslav Mikolášik, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean
S&D	Biljana Borzan, Paul Brannen, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Elena Gentile, Jytte Guteland, Jo Leinen, Susanne Melior, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Christel Schaldemose, Peter Simon, Daciana Octavia Sârbu, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Derek Vaughan, Tiemo Wölken, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Benedek Jávor, Michèle Rivasi, Davor Škrlec, Bart Staes

1	-
EFDD	Julia Reid

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING

till utskottet för rättsliga frågor

över legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ
(2016/2224(INI))

Föredragande av yttrande: Zdzisław Krasnodębski

FÖRSLAG

Utskottet för kultur och utbildning uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet anser att visselblåsning är ett av de viktigaste verktygen när det gäller att upptäcka och förhindra försummelse, missförhållanden eller olaglig verksamhet, särskilt bedrägeri och korruption inom offentlig förvaltning och i privata företag, organiserad brottslighet, skatteflykt och skatteundandragande. Parlamentet anser att visselblåsare är mycket viktiga för att skydda allmänhetens intresse, spara offentliga medel och säkerställa transparens och integritet i det offentliga livet. Parlamentet konstaterar att visselblåsare har avslöjat skandaler som påverkar flera medlemsstater, och understryker att visselblåsare är en viktig grundpelare i EU:s strategi mot korruption och för att säkerställa att företag och stater ställs till svars.
2. Europaparlamentet anser att de kulturskillnader som finns inte ändrar det faktum att det finns ett behov av rättsligt skydd för visselblåsare i medlemsstaterna.
3. Europaparlamentet betonar att negativa uppfattningar om visselblåsning och visselblåsare inte bara gör att framstegen med att anta/verkställa lagar om visselblåsning drar ut på tiden i många länder, utan också att medborgarnas beredvillighet att rapportera oegentligheter blir mindre, även när rättsliga skyddsmekanismer redan är på plats.
4. Europaparlamentet anser att skyddet av visselblåsare är en förutsättning för att respekt för yttrandefrihet, en mångfald av åsikter, demokrati och frihet ska kunna uppnås.
5. Europaparlamentet betonar att det måste finnas ett rättsligt skydd för visselblåsare i Europeiska unionen. Parlamentet bekräftar att rättsstatsprincipen gynnar en kultur av yttrandefrihet.

6. Europaparlamentet bekräftar att genomförandet av rättsliga instrument som skapar en trygg miljö för visselblåsare kan främja en kultur där man vågar säga ifrån och hjälpa EU-medborgare att utöva sin rättighet att agera mot missförhållanden. Parlamentet konstaterar att visselblåsning bör främjas som medborgerligt engagemang och en yttring av civilkurage samt stödjas med lämpliga insatser avseende information, kommunikation, lärande och utbildning, samtidigt som tillräckliga garantier ges för att skydda kommersiellt känslig företagsinformation såsom företagshemligheter.
7. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vara proaktiva i främjandet av en öppen kultur på arbetsplatsen, både inom den offentliga och privata sektorn, som gör det möjligt för organisationer att medverka till höga etiska normer och ger anställda modet att säga ifrån, och således gör att åtgärder kan vidtas för att förhindra eller avhjälpa varje hot eller skada.
8. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att regelbundet utvärdera ändamålsenligheten i de åtgärder de genomför, med beaktande av den allmänna opinionen avseende visselblåsning och visselblåsare, sektorsövergripande undersökningar av höga chefer som ansvarar för att motta och hantera rapporter, samt oberoende forskningsstudier om visselblåsning på olika arbetsplatser.
9. Europaparlamentet bekräftar offentliga institutioners och privata organisationers behov att i nära samarbete med samtliga personalföreträdare, även arbetstagare där så är möjligt, införa interna visselblåsningsstrategier för sina anställda, inbegripet praktikanter och lärlingar, med tydliga och konfidentiella kanaler för att slå larm om missförhållanden, inbegripet externa missförhållanden, som informerar dem om deras rätt till skydd mot repressalier när de rapporterar om misskötsel, och tillhandahåller, där så är lämpligt, konfidentiell juridisk rådgivning och lämpliga kurser och utbildningstillfällen. Parlamentet insisterar på att dessa strategier inte ska ersätta lagstiftning om skydd för visselblåsare.
10. På grund av otillräckliga rättsliga garantier och betydande luckor i skyddet av visselblåsare mot repressalier, hot och isolering, kan en skyldighet att använda interna rapporteringskanaler vara riskabel och ha en avskräckande effekt, vilket begränsar både yttrandefriheten och allmänhetens rätt till information. Europaparlamentet betonar att interna rapporteringsförfaranden inte får användas som ett verktyg för att förbjuda någon att informera den breda allmänheten om olaglig verksamhet och verksamhet som allvarligt skadar allmänintresset. Parlamentet betonar att detta även måste gälla användningen av externa visselblåsarförfaranden och att ett ingivande av ett klagomål, deltagande i förfaranden mot en arbetsgivare eller tillhandahållande av information till en behörig myndighet, såsom fastställs i artikel 5 i ILO:s konvention nr 158 av den 22 juni 1982, därför inte utgör giltiga skäl till uppsägning.
11. Europaparlamentet konstaterar att skyddade larm om missförhållanden, vilka hotar eller skadar allmänintresset, som har förekommit eller förekommer vid tidpunkten för offentliggörandet, eller som sannolikt kommer att förekomma, kan också göras – alternativt eller kumulativt – internt inom arbetsplatsen eller externt till de behöriga myndigheterna, till parlamentsledamöter, tillsynsinstanser, fackföreningar och arbetsgivarorganisationer eller till allmänheten genom medierna, inklusive sociala medier, eller icke-statliga organisationer.

12. Europaparlamentet påminner om att visselblåsning är kopplat till pressfriheten och att den är mycket viktigt för att kasta ljus på olaglig verksamhet eller verksamhet som skadar allmänintresset. Visselblåsare är en viktig informationskälla för undersökande journalistik, och parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa ett verkningfullt och rättsligt skydd för journalisternas rätt att inte avslöja en källas identitet, även i fall då journalisterna själva är informationskällan, och att myndigheterna inte bör använda sig av övervakning för att efterforska källor. Parlamentet noterar i detta sammanhang att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna enligt sin rättspraxis har ansett att skydd för journalisters källor inte utgör något privilegium, utan är en viktig beståndsdel i en fri press¹.
13. Europaparlamentet anser att EU:s institutioner bör tjäna som en förebild i fråga om visselblåsningsstrategier. Parlamentet uttrycker oro över att många av EU:s byråer fortfarande inte har genomfört riktlinjerna för visselblåsning från 2012 och att resultaten från en undersökning från 2015 visade på att medvetenheten om bestämmelserna är låg bland kommissionens anställda. Parlamentet uppmanar kommissionen och EU:s byråer att se till att riktlinjerna genomförs inom byråerna och att anställda vid EU:s institutioner och organ är tillräckligt bekanta med dem. Kommissionen uppmanas att införa en standardklausul i avtal och bidragsöverenskommelser som ålägger stödmottagare och personer som arbetar för dessa stödmottagare en skyldighet att rapportera allvarliga oegentligheter till Olaf.
14. Europaparlamentet uppmanar EU:s institutioner att, i samarbete med alla relevanta nationella myndigheter, införa och vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda deras informationskällors anonymitet och konfidentialitet i syfte att förhindra diskriminerande åtgärder eller hot.
15. Europaparlamentet uppmanar de medlemsstater som ännu inte antagit lagstiftning om visselblåsning att göra detta inom den närmaste framtiden, och uppmanar kommissionen att överväga att inrätta en plattform som gör det möjligt att utbyta bästa metoder på detta område, inte bara mellan medlemsstaterna utan även med tredjeländer.

¹ Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, dom av den 27.11.2007 i mål 20477/05, Tillack mot Belgien.

BILAGA: FÖRTECKNING ÖVER ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN AV YTTRANDET HAR TAGIT EMOT SYNPNKTER FRÅN

Denna förteckning har upprättats på helt frivillig grund och uteslutande på föredragandens ansvar. Föredraganden har mottagit synpunkter från följande enheter eller personer vid utarbetandet av yttrandet *Legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ*, PE601.025 – 2016/2224(INI) (Föredragande: Zdzisław Krasnodębski).

Enhet och/eller
Olaf, Europeiska kommissionen
Kommissionens utrednings- och disciplinbyrå, GD Personal och säkerhet, Europeiska Byråer, Europaskolor och internationella frågor, GD Personal och säkerhet, Europeiska
Polens ständiga representation vid Europeiska unionen
Transparency International
Journalismfund.eu
Programmet för offentlig integritet, Stefan Batory-stiftelsen (Fundacja Batorego)
Institutet för samhällsfrågor (Instytut Spraw Publicznych)
Sobieski-institutet (Instytut Sobieskiego)
Fackförbundsforumet (Forum Związków Zawodowych)
Etiklinjen (Linia Etyki)

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	30.5.2017
Slutomröstning: resultat	+: 15 -: 9 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Luigi Morgano, Momchil Nekov, John Procter, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Santiago Fisas Ayxelà, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Morten Løkkegaard, Martina Michels, Remo Sernagiotto
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Josep-Maria Terricabras, Kazimierz Michał Ujazdowski

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

15	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Morten Løkkegaard
ECR	Zdzisław Krasnodębski, John Procter, Remo Sernagiotto, Kazimierz Michał Ujazdowski
PPE	Andrea Bocskor, Santiago Fisas Ayxelà, Svetoslav Hristov Malinov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver

9	-
S&D	Silvia Costa, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Dietmar Köster, Krystyna Łybacka, Luigi Morgano, Momchil Nekov
VERTS/ALE	Josep-Maria Terricabras, Helga Trüpel

2	0
GUE/NGL	Nikolaos Chountis, Martina Michels

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR MEDBORGERLIGA FRI- OCH RÄTTIGHETER SAMT RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

till utskottet för rättsliga frågor

över legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ
(2016/2224(INI))

Föredragande av yttrande: Maite Pagazaurtundúa Ruiz

FÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. I sitt meddelande av den 5 juli 2016 uppgav kommissionen att skyddet av visselblåsare, inom både den offentliga och den privata sektorn, bidrar till att det tas itu med misskötsel och oegentligheter, inklusive gränsöverskridande korruption, transnationell skatteflykt och illojala handelsmetoder, vilka samtliga förekommer huvudsakligen till följd av lagstiftningsluckor mellan medlemsstaternas lagstiftningar.
- B. Visselblåsande utgör en grundläggande informationskälla i kampen mot organiserad brottslighet, i utredningen av fall av korruption inom den offentliga och den privata sektorn samt för att upptäcka system för skatteflykt som inrättats av företag. Skydd för visselblåsare är därför väsentligt för att främja en kultur av offentlig ansvarsskyldighet och värna om allmänintresset och EU:s ekonomiska intressen. Visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse för att avslöja försummelser, missförhållanden, bedrägerier eller olaglig verksamhet känner inte att de har ett riktigt skydd och tar ofta mycket stora personliga risker eftersom de kan komma att avskedas, stämmas, bojkottas, gripas, hotas eller trakasseras och diskrimineras på många olika sätt.
- C. Demokrati, rättsstatsprincipen och respekt för de mänskliga rättigheterna är grundläggande värderingar för EU, såsom anges i artikel 2 i EU-fördraget.
- D. Garantier för konfidentialitet avseende visselblåsares identitet och deras information bidrar till att skapa effektivare kanaler för att rapportera bedrägeri, korruption, missförhållanden, försummelser eller andra allvarliga överträdelser. Mot bakgrund av att informationen är känslig kan misskötsel av konfidentialiteten leda till oönskade informationsläckor och en kränkning av allmänhetens intresse inom unionen. Inom den

offentliga sektorn kan man genom att skydda visselblåsare göra det lättare att upptäcka missbruk av offentliga medel, bedrägerier och andra former av gränsöverskridande korruption som är kopplad till nationella intressen eller EU-intressen.

- E. Visselblåsares rapportering av information som skulle kunna hota eller skada allmänintresset sker på grundval av deras yttrande- och informationsfrihet, som båda är rättigheter som är inskrivna i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, och i synnerhet i artikel 11, och med en stark känsla för ansvar och medborgerlig moral.
- F. I sina resolutioner av den 23 oktober 2013 om organiserad brottslighet, korruption och penningtvätt: rekommendationer med avseende på de åtgärder och initiativ som ska vidtas, av den 25 november 2015 om skattebeslut och andra åtgärder av liknande karaktär eller med liknande effekt, av den 16 december 2015 om ökad transparens, samordning och samstämdhet för bolagsbeskattningen i unionen samt av den 14 februari 2017 om visselblåsares roll för skyddet av EU:s ekonomiska intressen uppmanade parlamentet kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsförslag om ett verkningsfullt och heltäckande europeiskt skyddsprogram för visselblåsare, som skyddar dem som rapporterar misstänkt bedrägeri eller olaglig verksamhet som påverkar allmänhetens intresse eller Europeiska unionens ekonomiska intressen.
- G. Skillnader i behandling och skydd av visselblåsare mellan medlemsstaterna kan avskräcka dem från att lämna ut information, särskilt information som är av betydelse i flera medlemsstater, och skyddet av visselblåsare kan inte uppnås enbart genom rättsliga åtgärder, utan det måste också göras genom att främja en kulturell förändring i de europeiska samhällena när det gäller hur visselblåsandet uppfattas, särskilt i samband med de grundläggande rättigheterna.
- H. Skydd av visselblåsare i Europeiska unionen bör inte begränsas till endast europeiska fall, utan bör även gälla i internationella fall.
 - 1. Europaparlamentet betonar att medborgarna i demokratiska och öppna rättsstater har rätt att få veta om kränkningar av sina grundläggande rättigheter, liksom att anmäla dem, också om anmälan inbegriper den egna staten.
 - 2. Europaparlamentet erkänner att visselblåsande spelar en avgörande roll i kampen mot bedrägeri, skattebedrägeri, skatteundandragande, misskötsel, försummelse, missförhållanden, verksamhet som skadar allmänintresset eller kriminell eller illegal verksamhet. I samband med de senaste fallen av visselblåsande har det blivit uppenbart att visselblåsare spelar en avgörande roll för att avslöja allvarliga kränkningar av grundläggande rättigheter, skydda allmänhetens intresse och upprätthålla ansvarsskyldighet och integritet inom både den offentliga och den privata sektorn. Skyddet av visselblåsare bör inte begränsas endast till fall där illegal verksamhet avslöjas, utan bör omfatta alla fall av avslöjande av försummelse eller missförhållanden. Den befintliga unionslagstiftningen om skydd av visselblåsare är fragmenterad, och skyddet av visselblåsare i medlemsstaterna är ojämnt, vilket skulle kunna påverka unionens politik negativt.
 - 3. Europaparlamentet efterlyser en gemensam och bred definition av visselblåsande och visselblåsare för att garantera rättsligt skydd för alla visselblåsare, inklusive dem som

lämnar ut information med rimliga skäl att tro att informationen är korrekt när den offentliggörs och lämnar oriktiga upplysningar genom ett ärligt misstag.

4. Europaparlamentet betonar att de som medvetet rapporterar felaktig eller vilseledande information till behöriga myndigheter inte bör anses vara visselblåsare och därför inte bör omfattas av skyddsmekanismerna.
5. Europaparlamentet betonar att skydd mot en ny fällande dom för ärekränkning eller brott mot tystnadsplikten måste säkerställas.
6. Europaparlamentet betonar att skydd av visselblåsare bör harmoniseras på EU-nivå. Ett områdesövergripande EU-rättsinstrument som erbjuder skydd för undersökande journalister och visselblåsare inom offentlig och privat sektor, och som kompletteras med sektorsbestämmelser, vore det mest effektiva tillvägagångssättet för att säkerställa omfattande och verkligt skydd av visselblåsare. I detta avseende uppmanar parlamentet sin uppmaning till kommissionen att senast i slutet av 2017 lägga fram ett lagstiftningsförslag som inrättar ett effektivt och övergripande europeiskt program för skydd av visselblåsare, i linje med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Detta förslag bör omfatta mekanismer för företag, offentliga organ och ideella organisationer.
7. Europaparlamentet understryker att EU:s institutioner måste vara intresserade av och visa en stark vilja att stödja visselblåsarnas roll och den nytta som de bidrar med för att korrigera missförhållanden. Parlamentet påminner om bristen på uppföljning och korrekt avgörande när det gäller fall av visselblåsande på denna nivå. Parlamentet anser att det, innan ett direktiv om skydd av visselblåsare antas, är ytterst angeläget att kommissionens riktlinjer om skydd av visselblåsare inom EU:s institutioner genomförs korrekt, och uppmanar med kraft alla institutioner, inklusive deras byråer, att fastställa tydliga regler för skydd av visselblåsare och vidta åtgärder mot "svängdörrspraxis".
8. Europaparlamentet medger att varje person som lämnar information till en relevant myndighet eller som på annat lämpligt sätt avslöjar en överträdelse måste ha rätt till rättsligt skydd.
9. Europaparlamentet uppmanar Europeiska revisionsrätten och kontoret för Europeiska ombudsmannen att senast i slutet av 2017 offentliggöra följande: 1) Särskilda rapporter som innehåller statistik och en tydlig redogörelse av fall av visselblåsande som identifierats inom EU:s institutioner, företag, föreningar, organisationer och andra organ som är registrerade i unionen. 2) Uppföljning i berörda institutioner när det gäller de fall som avslöjats, med utgångspunkt i kommissionens aktuella riktlinjer och bestämmelser. 3) Öppen redogörelse för varje utredning som en följd av den information som erhållits från visselblåsare. 4) De åtgärder som planeras i varje enskilt fall för att skydda visselblåsarna.
10. Europaparlamentet uttrycker sin oro över visselblåsares sårbarhet för vedergällning i deras privat- och yrkesliv samt möjligheten till straff- och civilrättsliga förfaranden mot visselblåsare. Parlamentet efterlyser ett områdesövergripande rättsligt ramverk som innehåller definitioner, skydd mot olika former av repressalier och undantag från straff- och civilrättsliga förfaranden, enligt kriterier som ska fastställas. Parlamentet betonar att visselblåsare bör kunna rapportera information konfidentiellt eller anonymt för att hemlighålla sin identitet samt ha möjlighet att, i enlighet med det nationella rättsliga systemet, ansöka om interimistiska åtgärder eller förbuds föreläggande för att förhindra

uppsägning tills utfallet av visseblåsningsskandalen har fastställts. Parlamentet är djupt övertygat om att detta kommer att öka medborgarnas förtroende för unionen och nationella organ.

11. Europaparlamentet betonar att inget anställningsförhållande bör begränsa en persons rätt till yttrandefrihet och att ingen bör diskrimineras om denna rättighet utövas.
12. Europaparlamentet framhåller att skyddet av visseblåsare ska tillämpas när personen agerade i god tro, även om den angivna misstanken i slutändan inte bekräftas.
13. Europaparlamentet efterlyser att det på nationell och europeisk nivå inrättas lagliga, konfidentiella, säkra, tillförlitliga och tillgängliga kanaler för avslöjande, för att underlätta att information om hot mot allmänintresset rapporteras till ansvariga myndigheter. Parlamentet upprepar i detta avseende sitt krav om ett oberoende EU-organ för informationsinsamling, rådgivning och hänskjutande, med kontor i medlemsstaterna. Parlamentet betonar i detta avseende den potentiella roll som Europeiska ombudsmannens kontor har. Visseblåsare bör vara fria att rapportera både internt inom arbetsplatsen och externt till behöriga myndigheter. Parlamentet understryker att visseblåsare som ursprungligen var anonyma bör beviljas skydd i de fall då de beslutar att avstå från anonymitet och begär ett sådant skydd.
14. Europaparlamentet betonar att de myndigheter som förvaltar dessa kanaler bör undersöka påståenden professionellt och också ge visseblåsare utförlig information om deras rättigheter och skyldigheter, stödja dem mot eventuella repressalier mot dem eller deras familjer och säkerställa tillgång till oberoende juridiskt stöd, med ekonomiskt stöd när så är nödvändigt, utöver eventuellt psykologiskt stöd och behandling som behövs, och undersöka eventuella ersättningskrav för trakasserier eller förlust av deras nuvarande eller framtida försörjning, om skadan inträffat som vedergällning för ett avslöjande som omfattas av skydd.
15. Europaparlamentet betonar att i enlighet med artiklarna 22a, 22b och 22c i tjänsteföreskrifterna bör alla EU:s institutioner ha inrättat kraftfulla och omfattande interna bestämmelser om skydd av visseblåsare.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut ta hänsyn till intressenternas synpunkter på frågan, vilka lämnades i samband med det offentliga samråd som ägde rum i maj 2017.
17. Europaparlamentet betonar att visseblåsare utgör en viktig informationskälla för undersökande journalistik. Parlamentet framhåller mediernas viktiga roll när det gäller att avslöja olagligheter eller försummelse, i synnerhet när dessa kränker medborgarnas grundläggande rättigheter. Medlemsstaterna uppmanas att se till att journalisternas rätt till källskydd skyddas effektivt och rättsligt. Parlamentet betonar att även journalister, i fall där de själva utgör källan, bör skyddas, och att myndigheter i båda dessa fall bör avstå från att tillgripa övervakningsåtgärder. Parlamentet påminner i detta avseende om att direktiv (EU) 2016/943 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs inte bör tolkas på sådant sätt att det minskar skyddet av visseblåsare och undersökande journalister. Parlamentet betonar att undersökande journalister är en utsatt grupp av yrkesutövare, som ofta betalar med sina jobb, sin frihet eller sitt liv för att avslöja omfattande missförhållanden, och

efterlyser särskilda åtgärder för att skydda undersökande journalister i ett övergripande rättsligt instrument på EU-nivå för skydd av visselblåsare.

18. Europaparlamentet betonar att de frågor som visselblåsare tar upp bör utredas oberoende och inom kortast möjliga tid, vilket även skyddar rättigheterna för de personer som kan vara inblandade i ett avslöjande. Parlamentet understryker att både visselblåsaren och alla andra personer som påverkas av ett avslöjande bör få inkomma med ytterligare argument och bevis under hela utredningen, och att de bör hållas informerade om avslöjandets hantering.
19. Europaparlamentet efterlyser att det inom Europeiska ombudsmannen inrättas en oberoende enhet för rådgivning och hänskjutande, som kan ta emot anmälningar och klagomål, samla in information samt ge lämpliga råd om skydd av visselblåsare.
20. Europaparlamentet uppmanar EU:s institutioner att, i samarbete med alla relevanta nationella myndigheter, införa och vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda informationskällornas anonymitet och konfidentialitet i syfte att förhindra diskriminerande åtgärder eller hot.
21. Europaparlamentet betonar att icke-statliga organisationer inte undantas från försök till bristfällig förvaltning, bedrägerier, missbruk av medel och andra oegentligheter samt anser att bestämmelserna om visselblåsare inom den offentliga och den privata sektorn även bör gälla för icke-statliga organisationer.
22. Europaparlamentet anser att det behövs en tydlig lösning för visselblåsare som arbetar i företag som är registrerade i EU men är baserade utanför EU.
23. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att tilldela ett europeiskt visselblåsningspris för att främja en förändring av uppfattningen av visselblåsande och dess koppling till grundläggande rättigheter, samt visa att visselblåsning är en yttring av civilkurage.
24. Europaparlamentet betonar att medborgarnas rätt att rapportera missförhållanden utgör en naturlig förlängning av rätten till yttrande- och informationsfrihet enligt artikel 11 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna samt att det är viktigt att säkerställa principerna om öppenhet och integritet och skyddet av allmänintresset.
25. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna måste följa Europarådets rekommendationer om skydd av visselblåsare.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	7.9.2017
Slutomröstning: resultat	+: 32 -: 5 0: 12
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Jan Philipp Albrecht, Martina Anderson, Monika Beňová, Caterina Chinnici, Rachida Dati, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Cornelia Ernst, Raymond Finch, Ana Gomes, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Jussi Halla-aho, Monika Hohlmeier, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Eva Joly, Barbara Kudrycka, Cécile Kshetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Roberta Metsola, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Soraya Post, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Branislav Škripek, Sergei Stanishev, Helga Stevens, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Josef Weidenholzer, Kristina Winberg, Auke Zijlstra
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Andrea Bocskor, Pál Csáky, Dennis de Jong, Gérard Deprez, Andrejs Mamikins, Nuno Melo, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Christine Revault d'Allonnes Bonnefoy, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Salvatore Cicu, André Elissen, Krzysztof Hetman, Elisabeth Köstinger

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

32	+
ALDE	Gérard Deprez, Nathalie Griesbeck, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Maite Pagazaurtundúa Ruiz
ECR	Jussi Halla-aho, Helga Stevens, Branislav Škripek
GUE/NGL	Martina Anderson, Cornelia Ernst, Dennis de Jong, Marie-Christine Vergiat
NI	Udo Voigt
PPE	Elisabeth Köstinger
S&D	Monika Beňová, Caterina Chinnici, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Cécile Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Andrejs Mamikins, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Soraya Post, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Birgit Sippel, Sergei Stanishev, Josef Weidenholzer
Verts/ALE	Jan Philipp Albrecht, Eva Joly, Judith Sargentini, Bodil Valero

5	-
EFDD	Raymond Finch
ENF	André Elissen, Auke Zijlstra
PPE	Frank Engel, Traian Ungureanu

12	0
EFDD	Kristina Winberg
PPE	Andrea Bocskor, Salvatore Cicu, Pál Csáky, Rachida Dati, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Krzysztof Hetman, Monika Hohlmeier, Barbara Kudrycka, Nuno Melo, Roberta Metsola, Elissavet Vozemberg-Vrionidi

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

11.9.2017

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KONSTITUTIONELLA FRÅGOR

till utskottet för rättsliga frågor

över legitima åtgärder för att skydda visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse när de lämnar ut konfidentiella uppgifter om företag och offentliga organ
(2016/2224(INI))

Föredragande av yttrande: Fabio Massimo Castaldo

FÖRSLAG

Utskottet för konstitutionella frågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Respekten för demokratin, rättsstaten och de grundläggande rättigheterna är ett av EU:s centrala grundläggande värden, i enlighet med artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, och yttrandefriheten och rätten till god förvaltning skyddas explicit i artiklarna 11 respektive 41 i stadgan.
- B. Alla EU-institutioner är sedan den 1 januari 2014 ålagda att införa interna bestämmelser för skydd av visselblåsare som är EU-tjänstemän, i enlighet med artiklarna 22a, 22b och 22c i tjänsteföreskrifterna.
- C. Visselblåsare bidrar med en grundläggande tjänst till hela samhället, spelar en mycket viktig och värdefull roll för att värna demokratin och allmänintresset, har lämnat ett avgörande bidrag i fall som LuxLeaks, SwissLeaks, Wikileaks och Panamadokumentet och utgör en väsentlig informationskälla i kampen mot brottslighet, korruption och andra överträdelser i de offentliga och privata sektorerna, vilket upprepade gånger har erkänts av Europaparlamentet och av internationella organisationer såsom Europarådet, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och FN. Alla dessa organisationer har framfört behovet att skydda visselblåsare. Ett ändamålsenligt skydd för visselblåsare skulle också bidra till den inre marknadens effektivitet, stärka medborgarnas förtroende för EU och på ett avgörande sätt bidra till en kultur av offentlig redovisningsskyldighet och integritet i offentliga och privata institutioner.
- D. För närvarande drabbas visselblåsare mycket ofta av negativa konsekvenser och vedergällning till följd av sina avslöjanden. De blir tillsammans med sina familjer offer för social utestängning och stigmatisering och förlorar ofta sin anställning. Enligt OECD har mer än en tredjedel av organisationerna med rapporteringsmekanismer

ingen, eller känner inte till någon, skriftlig policy om skydd mot repressalier för personer som slår larm. Inom många jurisdiktioner, och i synnerhet inom den privata sektorn, är anställda bundna av sekretess när det gäller vissa uppgifter, vilket får till följd att visselblåsare kan bli föremål för disciplinära åtgärder om de rapporterar till instanser utanför sin organisation.

- E. EU:s nuvarande visselblåsarskydd är till stor del otillräckligt, uppdelat och inkonsekvent medlemsstaterna emellan, och i vissa fall saknas det helt. Detta får negativa konsekvenser för bland annat EU:s politik och unionens finansiella intressen. EU:s lagstiftning, som innehåller specifika regler för nationell säkerhet, terrorismbekämpning och kampen mot organiserad brottslighet, har redan vissa bestämmelser som skyddar visselblåsare mot repressalier, men fortfarande saknas övergripande lagstiftning som gäller alla offentliga och privata organ, vilket innebär att skyddet ofta blir ineffektivt, vilket i sin tur leder till diskriminering och uppkomsten av kryphål. De flesta EU-medlemsstater har ratificerat FN:s konvention mot korruption, som gör det obligatoriskt att ge visselblåsare ett lämpligt och ändamålsenligt skydd.
- F. Skyddet för visselblåsare bör garanteras i lag och stärkas i hela EU, förutsatt att syftet med visselblåsarnas insatser är att skydda allmänintresset genom att handla i ärligt uppsåt i enlighet med Europadomstolens rättspraxis.
- G. Europeiska ombudsmannen har en tydlig behörighet att undersöka klagomål från EU-medborgare om administrativa missförhållanden inom EU-institutionerna, men har i sig ingen funktion i skyddet av visselblåsare.
 - 1. Europaparlamentet konstaterar att bara ett fåtal medlemsstater har infört tillräckligt långtgående system för visselblåsarskydd, och uppmanar de medlemsstater som ännu inte har införlivat principerna om skydd av visselblåsare i sin nationella lagstiftning att göra det så snart som möjligt.
 - 2. Europaparlamentet betonar att både visselblåsarna och de berörda privata eller offentliga organen eller institutionerna bör säkerställa det rättsliga skyddet för de rättigheter som fastställs i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna och nationella rättsliga bestämmelser.
 - 3. Europaparlamentet anser, med tanke på den centrala rollen för visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse, att det är oerhört viktigt att personer som avslöjar information (konfidentiell eller inte) om påstådda oegentligheter, missförhållanden eller hot mot allmänintresset får ett tillräckligt skydd för sin fysiska och moraliska integritet, sina försörjningsmöjligheter och sin karriär, genom att de skyddas mot vedergällning, inklusive administrativa, civilrättsliga och straffrättsliga förfaranden, och vid behov ges tillgång till rättshjälp och psykologiskt stöd. Parlamentet betonar att dessa skyddsåtgärder måste vara starkare när visselblåsaren är anställd av den berörda organisationen eller riskerar att lida skada till följd av den utpekade partens åtgärder, eftersom visselblåsare kan hamna i en utsatt och besvärlig situation, vilket kan kräva ytterligare finansiella och rättsliga instrument. Parlamentet anser att man bör tillämpa en omvänd bevisbörda så att det är arbetsgivaren som ska visa att eventuella förändringar eller repressalier inte har någon koppling till det skyddade avslöjandet.
 - 4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att bevilja

visselblåsare högsta möjliga konfidentialitet, även i den digitala miljön, och att ge dem tillgång till ett standardförfarande, samtidigt som deras rätt att rapportera direkt via externa kanaler garanteras i fall av allvarliga oegentligheter, eller i fall där de interna kanalerna antingen är ineffektiva eller motverkar sitt syfte.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka bästa praxis för skydd av visseblåsare runt om i världen och att på denna grundval ta ett helhetsgrepp för att snabbt, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, lägga fram ett lagstiftningsförslag till ett gemensamt regelverk som garanterar en hög skyddsnivå överallt inom både offentliga och privata sektorer, samtidigt som man ser till att medlemsstaterna är fria att lagstifta om ett starkare skydd. Parlamentet upprepar sin uppmaning om att övergripande förslag bör läggas fram före utgången av 2017. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga den modell för visseblåsarskydd enligt vilken offentliga myndigheter inte får lov att försöka ta reda på visseblåsares identitet.
6. Europaparlamentet påminner om att fördragen innehåller flera rättsliga grunder som bör utforskas för att ge unionen möjlighet att agera på detta område, såsom artikel 114 i EUF-fördraget om tillnärmning av nationell lagstiftning när det gäller den inre marknadens funktionssätt och artikel 153.2 b om skyddet av arbetsvillkor, i syfte att införa ett omfattande och övergripande direktiv om harmoniserade minimikrav för skyddet av visseblåsare.
7. Europaparlamentet betonar att det gemensamma regelverket bör omfatta en bred och tydlig rättslig definition av begreppet ”visseblåsare” som täcker ett brett spektrum av arbetsrelationer och utlämnande av information om en olaglig eller otillåten handling eller en handling som går emot allmänintresset. Regelverket bör också innehålla verktyg som ska garantera skyddet mot oberättigade åtal och vedergällningar samt incitament för att uppmuntra visseblåsare att bidra till att avslöja oegentligheter. Parlamentet insisterar på att detta skydd inte bör utsträckas till personer som agerar i strid med allmänintresset, till exempel genom att lämna ut uppgifter enbart för personlig vinning eller i samband med spioneri, uppdrag under falsk flagg, hybridkrigföring, omstörtande verksamhet eller någon form av organiserad brottslighet. Parlamentet noterar dock att detta skydd måste säkras även för personer som anklagas för sådana påstådda oegentligheter, vare sig det sker inom den privata eller offentliga sektorn, exempelvis skyddet av processuella rättigheter mot ärekränkning och förtal. Parlamentet betonar att visseblåsares uppgifter bör undersökas snabbt och seriöst och att både visseblåsaren och varje person som berörs av ett avslöjande bör få lägga fram ytterligare argument och bevis under hela utredningen.
8. Europaparlamentet påminner om att den befintliga EU-lagstiftningen under tiden måste tillämpas korrekt av såväl EU:s institutioner som medlemsstaterna, och att den bör tolkas på ett sätt som ger visseblåsare som agerar i allmänhetens intresse bästa möjliga skydd. Parlamentet betonar att visseblåsarskydd redan har erkänts som en viktig mekanism för att säkerställa en ändamålsenlig tillämpning av EU-lagstiftningen. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att avstå från att kriminalisera visseblåsares insatser när dessa avslöjar uppgifter i allmänhetens intresse.
9. Europaparlamentet uppmanar alla EU:s institutioner och organ att föregå med gott exempel genom att göra en fullständig och verkningsfull uppföljning av

ombudsmannens rapport på eget initiativ av den 24 juli 2014, på grundval av artikel 22 i tjänsteföreskrifterna, där interna bestämmelser för skydd av visselblåsare när dessa agerar i allmänhetens intresse anges.

10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att skapa transparenta och tydliga kanaler för uppgiftslämnande, med tydliga och säkra rapporteringsprotokoll som garanterar konfidentialitet, att inrätta oberoende nationella myndigheter för skydd av visselblåsare som agerar i allmänhetens intresse och att överväga att förse dessa myndigheter med specifika stödmedel. Parlamentet anser att inrättandet av ett oberoende organ skulle kunna hjälpa medlemsstaterna att samordna sina åtgärder och skulle vara särskilt användbart för att hantera gränsöverskridande ärenden.
11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU-institutionerna att främja en kultur som präglas av erkännande av den viktiga roll som visselblåsare spelar i samhället, bland annat genom medvetandehöjande kampanjer. Parlamentet uppmanar i synnerhet kommissionen att ta fram en övergripande handlingsplan i denna fråga. Det är nödvändigt att verka för en etisk kultur i den offentliga sektorn och på arbetsplatser, för att i samarbete med fackföreningar framhålla vikten av att öka de anställdas medvetenhet om befintliga regelverk för visselblåsning.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra ett offentligt samråd för att inhämta synpunkter från berörda parter om rapporteringsmekanismer och att granska eventuella brister i förfaranden på nationell nivå. Parlamentet anser att resultaten av det offentliga samrådet kommer att utgöra ett värdefullt underlag för kommissionen med tanke på ett eventuellt framtida förslag om skyddet av visselblåsare.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	11.9.2017
Slutomröstning: resultat	+: 15 -: 0 0: 7
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Mercedes Bresso, Fabio Massimo Castaldo, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Diane James, Ramón Jáuregui Atondo, Alain Lamassoure, Jo Leinen, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Markus Pieper, Paulo Rangel, Helmut Scholz, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Kazimierz Michał Ujazdowski
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Martina Anderson, Max Andersson, Gerolf Annemans, Sven Giegold, Jérôme Lavrilleux, Mairead McGuinness, Jasenko Selimovic, Rainer Wieland

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

15	+
ALDE	Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jasenko Selimovic
ECR	Kazimierz Michał Ujazdowski
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
GUE/NGL	Helmut Scholz, Barbara Spinelli
NI	Diane James
PPE	Alain Lamassoure, Paulo Rangel, Rainer Wieland
S&D	Mercedes Bresso, Ramón Jáuregui Atondo, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Max Andersson, Sven Giegold

0	-

7	0
ENF	Gerolf Annemans
PPE	Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Jérôme Lavrilleux, Markus Pieper, György Schöpflin
S&D	Jo Leinen

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	02.10.2017
Slutomröstning: resultat	+: 17 -: 1 0: 5
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Rosa Estaràs Ferragut, Laura Ferrara, Mary Honeyball, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, Jiří Maštálka, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Jens Rohde, Virginie Rozière, Tiemo Wölken
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Kateřina Konečná, Jens Nilsson

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

17	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, Jens Rohde
EFDD	Joëlle Bergeron, Laura Ferrara
ENF	Marie-Christine Boutonnet, Gilles Lebreton
GUE/NGL	Katerina Konecná, Jiri Mastálka
PPE	Tadeusz Zwiefka
S&D	Mary Honeyball, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jens Nilsson, Evelyn Regner, Virginie Rozière, Tiemo Wölken
VERTS/ALE	Durand Pascal, Julia Reda

1	-
ECR	Angel Dzhambazki

5	0
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Emil Radev, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster